

RAISIO

TILINPÄÄTÖS
2008

SISÄLLYS

Hallituksen toimintakertomus	2
Konsernin tuloslaskelma	10
Konsernin tase	11
Oman pääoman muutokset 31.12.2008 päättyneellä tilikaudella	12
Konsernin rahavirtalaskelma	13
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	14
Konsernin tuloslaskelman liitetiedot	22
Konsernin taseen liitetiedot	27
Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	41
Osakekohtaiset tunnusluvut	42
Tunnuslukujen laskentakaavat	43
Osakkeet ja omistajat	44
Emoyhtiön tuloslaskelma	49
Emoyhtiön tase	50
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	51
Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	52
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot	53
Emoyhtiön taseen liitetiedot	55
Emoyhtiön muut liitetiedot	59
Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä	60
Tilintarkastuskertomus	60
Hallintoneuvoston lausunto	60

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Vuonna 2008 Raisio onnistui tavoitteessaan parantaa kannattavuutta, vaikka yleinen tilanne ruokaketjun toimijoilla heikkeni selvästi. Tehtyjen toimenpiteiden ansiosta Raisio on taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvässä kunnossa. Ammattitaitoisen, osaavan ja motivoituneen henkilöstön merkitys yhtiön toteutuneessa suunnanmuutoksessa on olennainen.

Raisiossa kahdessa vuodessa toteutetulla suunnanmuutoksella on varmistettu, että yrityksen toimintatavat, operatiivisen toiminnan tehokkuus ja kannattavuus ovat hyvällä tasolla. Suunnanmuutos pystyttiin toteuttamaan nopeammin kuin yleisesti pidettiin mahdollisena. Raisiolla on hyvät mahdollisuudet kehittyä yrityksenä, jonka toiminta on ekologisesti, eettisesti ja ekonomisesti kestäväällä pohjalla.

Yhtiön kehittämiseksi tehdään selvityksiä siitä, millä nykyisistä toimialoista kasvu ja positiivinen kassavirta ovat tulevaisuudessa mahdollisia ja mitä toimenpiteitä niiden toteutumiseen tarvitaan ruokaketjun murroksessa. Toimintaympäristön muutos on Raisiolle enemmän mahdollisuus kuin uhka. Raision tulevaisuuden menestys pohjautuu jatkuvaan parantamiseen, keskittymiseen ja edelläkävijyyteen.

Globaali talouden taantuma kohtelee eri toimialoja hyvin eri tavoin. Raision toimialat ovat defensiivisiä, sillä peruskulutus on luonteeltaan tasaista. Vuoden 2008 lopussa Raisio oli taloudellisesti ja toiminnallisesti ratkaisevasti monia muita toimijoita paremmassa asemassa vahvan taseensa ansiosta. Elintarviketeollisuudessa tulee tapahtumaan uusjakoa, jonka vahvat yritykset pystyvät hyödyntämään. Siltä osin kun Raision osakkeenomistajien kannalta avautuu mielenkiintoisia mahdollisuuksia, on yhtiöllä kyky olla aktiivinen toimija elintarviketeollisuuden rakennejärjestelyissä.

JATKUVIEN TOIMINTOJEN TULOS

Vuonna 2008 Raisio-konsernin liikevaihto kasvoi 19,5 prosentilla ja oli 504,0 miljoonaa euroa (421,9 milj. euroa vuonna 2007). Elintarvikekeskityksen liikevaihto oli 201,8 miljoonaa euroa (197,1 milj. euroa), Rehun & Maltaan 282,7 miljoonaa euroa (206,7 milj. euroa) ja Ainesosien 44,3 miljoonaa euroa (44,9 milj. euroa).

Merkittävimmän liikevaihdon kasvuun vaikuttivat raaka-ainehintojen nousu sekä kaikilla toimialoilla toteutunut volyymikasvu. Eniten kasvoivat rehu- ja mallasliiketoimintojen liikevaihdot. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus oli 40,3 prosenttia (37,5 %) eli 203,1 miljoonaa euroa (158,0 milj. euroa).

Konsernin liiketulos vuonna 2008 oli 28,3 miljoonaa euroa (10,6 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 24,1 miljoonaa euroa (9,9 milj. euroa). Elintarvikkeen liiketulos oli 9,7 miljoonaa euroa (-11,1 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 5,5 miljoonaa euroa (-5,8 milj. euroa), Rehun & Maltaan 12,3 miljoonaa euroa (14,2 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 12,3 miljoonaa euroa (8,2 milj. euroa), Ainesosien 10,0 miljoonaa euroa (9,5 milj. euroa) ja muiden toimintojen -3,4 miljoonaa euroa (-2,1 milj. euroa). Liiketoiminnan poistot, jotka tuloslaskelmassa on jaettu toimintoille, olivat 18,1 miljoonaa euroa (18,3 milj. euroa).

Vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä Raisio kirjasi Elintarvikekeskitykseen kohdistuneen 4,2 miljoonan euron kertaeräisen tuoton yhteisömuutoksen purkamisesta ruotsalaisen Lantmännenin kanssa. Edellisvuonna Raisio kirjasi Elintarvikekeskitykseen arvonalennuksia ja Rehu & Mallas -yksikköön käyttöomaisuuden arvonalennuksen palautusta. Kertaluonteisten erien vaikutus konsernin vuoden 2007 liikutulokseen oli 0,7 miljoonaa euroa.

Raision tulos ennen veroja oli 27,5 miljoonaa euroa (9,5 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 23,3 miljoonaa euroa (8,8 milj. euroa). Konsernin nettorahoituserät olivat -0,8 miljoonaa euroa (-0,7 milj. euroa). Tilikauden tulos verojen jälkeen oli 22,2 miljoonaa euroa (8,3 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 18,0 miljoonaa euroa (8,3 milj. euroa). Tilikauden verot olivat -5,3 miljoonaa euroa (-1,2 milj. euroa) ja ilman kertaeriä -5,3 miljoonaa euroa (-0,6 milj. euroa). Osakekohtainen tulos oli 0,14 euroa (0,05 euroa) ja ilman kertaeriä 0,12 euroa (0,05 euroa). Sijoitetun pääoman tuotto oli 9,8 prosenttia (3,5 %).

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 2008 olivat 29,1 miljoonaa euroa (31,4 milj. euroa) eli 5,8 prosenttia (7,5 %) liikevaihdosta. Elintarvikkeen bruttoinvestoinnit olivat 16,6 miljoonaa euroa (7,2 milj. euroa), Rehun & Maltaan 9,3 miljoonaa euroa (16,7 milj. euroa), Ainesosien 1,3 miljoonaa euroa (7,5 milj. euroa) ja muiden toimintojen 1,9 miljoonaa euroa (1,6 milj. euroa).

Suurin yksittäinen investointi oli Melia Oy:n 25 prosentin omistusosuuden osto Lantmänneniltä. Merkittävimmät tuotannolliset investoinnit olivat Ylivieskaan kesällä 2008 valmistunut huipputehokas rehutehdas sekä investointi maltaiden konttilastausasemaan.

TASE JA RAHOITUSASEMA

Raision taseen loppusumma oli 364,0 miljoonaa euroa (360,3 milj. euroa) ja oma pääoma 279,4 miljoonaa euroa (278,8 milj. euroa). Oma pääoma/osake oli joulukuun lopussa 1,79 euroa (1,70 euroa).

Konsernin korolliset rahoitusvelat olivat tilikauden päättyessä 19,7 miljoonaa euroa (7,2 milj. euroa). Korollinen nettorahoitusvelka oli -58,2 miljoonaa euroa (-36,5 milj. euroa). Oma-varaisuusaste oli vuoden lopussa 77,9 prosenttia (77,9 %) ja velkaantumisaste -20,8 prosenttia (-13,1 %). Liiketoiminnan rahavirta ennen investointeja oli 52,7 miljoonaa euroa (15,6 milj. euroa). Käyttöpääoma vuoden lopussa oli 88,9 miljoonaa euroa (100,5 milj. euroa 31.12.2007). Käyttöpääomaa vähensi vaihto-omaisuuden määrän sekä muiden korottomien saamisten pieneneminen.

Raisio Oyj maksoi vuonna 2008 osinkona 6,3 miljoonaa euroa ja käytti omien osakkeiden hankintaan 1,6 miljoonaa euroa.

JATKUVAT LIIKETOIMINNAT

Vuonna 2008 toteutui Raision suunnanmuutos. Tehty työ tuotti tulosta ja vaikeissa olosuhteissa toteutettiin käänнос parempaan. Tämä näkyi kannattavuuden merkittävänä parantumisena, volyymikasvuna, toimintojen tehostumisena ja onnistuneina uutuustuotelanseerauksina. Raisio on kasvupohjaisen, ekologisen ravinnon edelläkävijänä hyvässä asemassa vastaamaan koko elintarvikeketjun uusiin haasteisiin.

Elintarvike

Elintarvikeyksikön suunnanmuutos toteutui nopealla aikataululla suunnitelmien mukaisesti tilanteessa, jossa elintarvike-teollisuus on suurissa vaikeuksissa. Tuotesalkun ja tarjoaman uudistamisen kuluttajien tarpeiden mukaiseksi, tuotannon ja toimitusketjun tehostamisen sekä joustavien hinnoittelujärjestelmien myötä elintarvikeyksikön liikevaihto kasvoi ja kannattavuus parani merkittävästi edellisvuodesta.

Raision Elintarvikeyksikön liikevaihto oli 201,8 miljoonaa euroa (197,1 milj. euroa). Suomen osuus elintarvikeyksikön liikevaihdosta oli reilusti yli 50 prosenttia ja toiseksi suurimman markkina-alueen, Puolan, osuus oli yli 20 prosenttia. Pohjois-Euroopan toiminnoissa ja Puolassa pääbrändien myyntivolyymit kasvoivat ja liike-tulos oli voitollinen. Ainoan tappiollisen markkina-alueen, Venäjän, toimintoja rationalisoi-tiin kannattavuuden parantamiseksi.

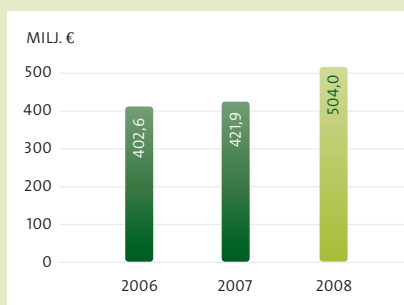
Raision brändistrategian mukaiset muutokset toteutettiin vähittäiskauppatuotteissa vuonna 2008. Pohjois-Euroopan toiminnoissa tuotteiden kokonaismäärä väheni vuonna 2008 vertailuvuodesta noin 20 prosentilla huolimatta siitä, että Raisio lanseerasi lukuisia uutuusia markkina-alueellaan. Suomessa kuudestatoista brändistä siirryttiin neljään strategiseen brändiin, jotka ovat Elovena, Keiju, Sunnuntai ja Benecol. Vahvat, tuotetut brändit näkyvät aamiais- ja välipalamaailman, leivonta- ja leivänpäällismaailmojen kautta. Kaikilla markkina-alueilla tuotevalikoima uudistettiin kuluttajatarpeen mukaiseksi.

Elintarvikeyksikön orgaaninen kasvu toteutui Elovena-tuotteiden lanseerauksina Puolassa, Virossa ja Ruotsissa. Suomessa merkittävin markkinointi- ja myyntipanostus oli Elovena-välipalajuomien lanseeraus. Kuluttajat ovat löytäneet Elovena-juomat, ja niiden myynti on vakiintunut hyvälle tasolle.

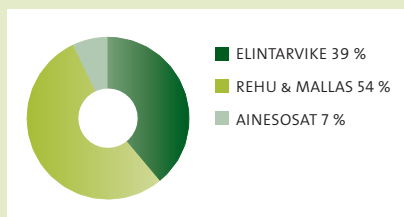
Yksi vuoden 2008 merkittävimmistä tapahtumista oli tuotteen hiilidioksidipäästöt kertovan merkin käyttöönotto. Ensimmäisenä merkki lisättiin Elovena-kaurahiutaleisiin. Raisio jatkaa tuotteidensa CO₂-päästöjen merkitsemistä vähittäis-kauppatuotteissaan.

Ruotsin markkinoilla lanseerattiin Keiju-tuotteiden tilalle uudelleen Carlshamn Mejeri -yritysbrändillä myytävät margariinit. Suomessa Raisio otti Benecol-tuotteiden myynnin kokonaan omiin käsiinsä. Puolassa Benecol-tuotteiden myynnin kasvu jatkui ja Raisio on markkinajohtaja kolesterolia alentavissa funktionaalisissa margariineissa yli 70 prosentin markkinaosuudella. Venäjällä toiminnan painopiste siirrettiin viljatuotteisiin.

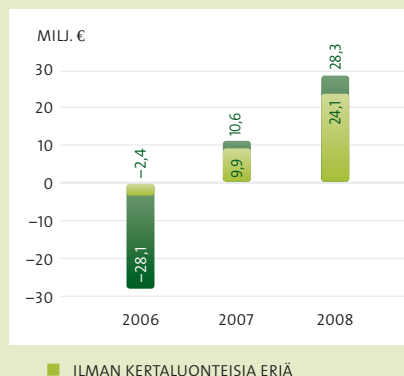
Liikevaihto

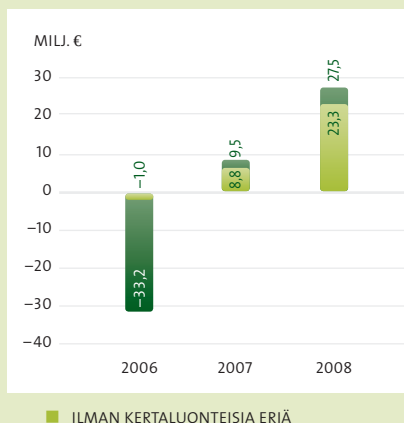
Liikevaihto yksiköittäin

Liiketulos

Tulos ennen veroja

Rahavirta

■ LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA
■ RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN

Omavaraisuusaste

Elintarvikkeen liiketulos oli 9,7 miljoonaa euroa (-11,1 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 5,5 miljoonaa euroa (-5,8 milj. euroa), mikä on 2,7 prosenttia liikevaihdosta. Erityisesti liikutulos paransi Puolan hyvä tuloskehitys vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Elintarvikeyksikön liikutulos oli jokaisella vuosineljänneksellä voitollinen. Kannattavuuden paranemisen mahdollisti tuotevalikoiman uudistaminen kuluttajatarpeen mukaiseksi, prosessien tehostaminen sekä pitkäjänteinen toimitusketjun ohjauksen kehittäminen, jonka myötä toimitusvarmuus parani ja hävikki pieneni. Elintarvikeyksikön liikutulokseen sisältyy 4,2 miljoonan euron kertaerä yhteisomistuksen purkamisesta Lantmännenin kanssa. Vuoden 2007 raportoituun liikutulokseen sisältyvät arvonalennukset olivat yhteensä 5,3 miljoonaa euroa.

Raision Elintarvikeyksikön tavoitteita vuonna 2009 ovat kannattava kasvu ja kuluttajalähtöisen asiakasyhteistyön syventäminen. Raisio tuo markkinoille kuluttajien tarpeiden mukaisia innovatiivisia tuotteita, joissa korostuvat hyvinvoinnin edistäminen ja turvallisuus hyvästä mausta tinkimättä. Kasvipohjainen ja lähellä tuotettu ravinto on edullista, terveellistä ja kuluttaa ympäristöä vähiten.

Rehu & Mallas

Rehu & Mallas -yksikön liikevaihto kasvoi vuonna 2008 merkittävästi raaka-ainehintojen nousun seurauksena. Yksikön kannattavuuden paranemiseen vaikuttivat erityisesti kasviöljyn puristusmarginaalin parantuminen ja maltaan hyvä tuloskehitys. Rehuissa Raision markkina-asema Suomessa vahvistui.

Rehu & Mallas -yksikön liikevaihto kasvoi vertailukaudesta lähes 37 prosentilla ja oli 282,7 miljoonaa euroa (206,7 milj. euroa). Liikevaihdon kasvu pohjautui pääosin rehuraaka-ainesten ja energian hinnannousuun sekä rehujen volyymikasvuun. Vienti Venäjälle kasvoi volyymilla mitattuna reilut viisi prosenttia. Rehujen viennistä lähes 70 prosenttia on kalanrehuja ja loput maatilarehuja.

Rehujen myyntivolyymit kasvoivat ja markkina-asema vahvistui. Raision markkinaosuus Suomessa myytävistä rehuseoksista on noin 40 prosenttia. Kilpailutilanne markkinoilla jatkui haastavana. Suomessa kotieläintuotteiden tuotanto oli edellisvuoden tasolla. Raisio tiivistä yhteistyötä suomalaisten meijeriosuuskuntien kanssa. Rehujen suoralaskutuksen osuus nousi yli 50 prosentin.

ELINTARVIKEYSIKÖN KESKEISET TUNNUSLUVUT

	10-12/2008	7-9/2008	4-6/2008	1-3/2008	2008	2007
LIKEVAIHTO, MILJ. €	51,3	51,7	49,7	49,0	201,8	197,1
POHJOIS-EUROOPPA, MILJ. €	38,2	36,6	34,9	35,2	144,8	148,1
ITÄ-EUROOPPA, MILJ. €	14,7	16,5	16,0	15,5	62,7	53,9
LIKETULOS, MILJ. €	2,6	1,4	0,9	4,8	9,7	-11,1
KERTAERÄT, MILJ. €	0,0	0,0	0,0	4,2	4,2	-5,3
LIKETULOS ILMAN KERTAERIÄ, MILJ. €	2,6	1,4	0,9	0,6	5,5	-5,8
% LIKEVAIHDOSTA	5,1	2,7	1,8	1,2	2,7	-2,9
INVESTOINNIT, MILJ. €	0,4	1,0	1,4	13,8	16,6	7,2
NETTOVARALLISUUS, MILJ. €	81,6	81,0	83,6	86,0	81,6	85,8

Ylivieskan huipputehokas rehutehdas vihittiin käyttöön kesällä 2008 ja tuotanto Oulun tehtaalla päättyi syyskuun lopussa. Oulun tehtaalta Ylivieskaan siirretty raeituslinja on jo käytössä. Noin 20 miljoonan tehdasinvestoinnin myötä Ylivieskassa pystytään valmistamaan noin kymmenesosa Suomen rehutarpeesta. Tehtaan sijainti keskellä maito-Suomea on erinomainen. Raision kolmen rehutehtaan sijainti lähellä asiakkaita ja raaka-ainetuottajia parantaa logistisen ketjun kustannustehokkuutta.

Vuonna 2008 Raision mallastuskapasiteetti oli täysimääräisenä käytössä. Maltaan hinta nousi vuoden 2008 alussa ennätyskorkealle, mutta kääntyi nopeaan laskuun hyvän sadon seurauksena. Maltaiden kokonaismarkkina kasvoi hiukan, mutta kasvu Euroopassa taittui. Oluen kulutuksen kasvu painottui Kaukoitään, Latinalaiseen Amerikkaan ja Afrikkaan. Venäjällä kasvu tasaantui useiden vuosien voimakkaan kasvun jälkeen. Raision uusi maltaiden konttilaustusasema mahdollistaa olut- ja viskimaltaiden toimitukset Kaukoitään.

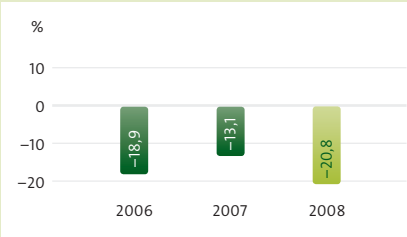
Rehu & Mallas -yksikön liiketulos oli 12,3 miljoonaa euroa (14,2 milj. euroa) ja ilman kertaeriä 12,3 miljoonaa euroa (8,2 milj. euroa). Liiketulosta vertailuvuodesta kasvatti kasviöljyn puristuspäämäärän parantuminen ja maltaan hyvä tuloskehitys. Vuoden 2007 raportoituihin liiketulokseen sisältyy maltaan 6,0 miljoonan euron käyttöomaisuuden arvonalennuksen palautus.

Raision rehuliiketoiminnan tavoite on olla alan kustannustehokkain ja arvostetuin osaja Suomessa sekä merkittävä toimija Luoteis-Venäjän markkinoilla. Rehuissa haetaan kasvua kotimaassa sekä syvennetään kumppanuuksia kasvavien kotieläintilojen ja kalankasvatustilojen kanssa. Mallasliiketoiminnan tavoitteita ovat kumppanuuksien vahvistaminen, reagoitavuuden säilyttäminen muuttuvilla markkinoilla sekä suomalaisen mallasohran saatavuuden varmistaminen.

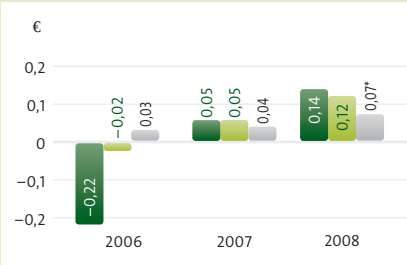
Viljamarkkinat

Vuoden 2008 tapahtumat viljamarkkinoilla osoittivat, kuinka nopeasti tilanteet muuttuvat. Viime vuonna sato oli maailmanlaajuisesti ennätysmäisen suuri ja viljan tarjonta kasvoi voimakkaasti. Syksyllä viljan kysynnän kasvu hiipui globaalien talouskriisien myötä ja viljahinnat kääntyivät laskuun. Lasku tasaantui loppuvuonna. Vuosittaiset viljan tarjonnan vaihtelut tulevat olemaan suuria ja hintojen heilahtelut jatkuvat.

Nettovelkaantumisaste

Tulos ja osinko osaketta kohti

■ TULOS/OSAKE
■ TULOS/OSAKE ILMAN KERTAERIÄ
■ OSINKO/OSAKE

*HALLITUKSEN OSINKOESITYS

REHU & MALLAS -YKSIKÖN KESKEISET TUNNUSLUVUT						
	10–12/2008	7–9/2008	4–6/2008	1–3/2008	2008	2007
LIIVEVAIHTO, MILJ. €	70,8	78,7	68,9	64,3	282,7	206,7
REHUT, MILJ. €	61,4	65,4	56,2	53,0	235,9	175,5
MALTAAT, MILJ. €	9,5	12,8	11,9	9,3	43,5	30,1
MUUT, MILJ. €	0,2	0,7	1,0	2,3	4,1	1,7
LIIKETULOS, MILJ. €	2,0	4,3	4,2	1,7	12,3	14,2
KERTAERÄT, MILJ. €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
LIIKETULOS ILMAN KERTAERIÄ, MILJ. €	2,0	4,3	4,2	1,7	12,3	8,2
% LIIVEVAIHDOSTA	2,8	5,5	6,1	2,6	4,3	4,0
INVESTOINNIT, MILJ. €	2,8	1,7	2,6	2,3	9,3	16,7
NETTOVARALLISUUS, MILJ. €	81,7	100,9	122,9	104,0	81,7	86,0

Raision viljahankinnan vahvuus on se, että laadun ja saata-
vuuden mukaan vilja voidaan ohjata oikeisiin käyttötarkoi-
tuksiin. Turvataksaan suomalaisen viljaraaka-aineen saannin
ja riittävyyden, yhtiö on aktiivisesti mukana koko viljaketjun
kehittämisessä. Yhtiö jatkaa kaksi vuotta sitten käyttöön-
ottamansa kiinteähintajärjestelmän kehittämistä. Raisio
tarjoaa jatkossakin viljelijöille hinnoittelumekanismeja ja
vaihtoehtoja, joilla molemmat osapuolet voivat tasata satoon
liittyvää hintariskiä.

Vahvistaakseen suomalaisen elintarvikeketjun kilpailukykyä,
Raisio tarjoaa sopimusviljelijöilleen lisäarvopalveluja ja myy
tuotantopanoksia. Kylvösiementen ja kasvinsuojeluaineiden
lisäksi yhtiö jatkaa peltolannoitteiden myyntiä sopimusviljeli-
jöilleen osana tuotantopanosvalikoimaa.

Ainesosat

Ainesosat-yksikön liike-tulos parani ja kannattavuus pysyi
vahvana. Myyntivolyymit kasvoivat ja markkina-alue laaje-
ni Aasiaan, missä kolesterolia alentavien funktionaalisten
elintarvikkeiden kysyntä kasvaa. Kasvistanoliesterin vahvan
ja laajan tieteellisen näytön merkitys korostui vaativissa
regulaatioprosesseissa.

Ainesosat-yksikön liikevaihto oli 44,3 miljoonaa euroa (44,9
milj. euroa). Vuonna 2008 kasvistanolipohjaisten ainesosien
markkina kehittyi maltillisesti. Myynti Euroopan päämarkki-
noilla Iso-Britanniassa ja Puolassa kasvoi vahvan brändin ja
tehokkaiden markkinointitoimenpiteiden ansiosta. Myynti laski
Ranskassa ja Saksassa. Turkissa pitkään jatkunut mainonnan
rajoitus vaikutti myynnin kehittymiseen epäsuotuisasti. Raisio
otti Benecol-tuotteiden myynnin Suomessa kokonaan omiin
käsiinsä ja keskittyi markkina-asemansa vahvistamiseen koti-
markkinallaan. Raision kolesterolia alentavien terveysvaikut-
teisten elintarvikkeiden valikoima on Suomen laajin.

Aasian yhä kasvava merkitys uutena markkina-alueena
korostui vuonna 2008. Tuotelanseeraukset Aasiassa vahvistivat
Benecol-brändin sekä kasvistanoliesterin asemaa entisestään.
Benecol-tuotteet lanseerattiin Intiassa, Indonesiassa ja Thai-
maassa. Uusille markkina-alueille pääsemisessä pakollisten
lupien ja hyväksymisten saaminen ei käy käden käänteessä,
minkä lisäksi kasvistanoliesteriä sisältävien Benecol-tuottei-
den esittely kuluttajille ja tiedeyhteisöille vaatii sekin aikaa.
Benecol-tuotteita myydään lähes 30 maassa.

Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (EFSA) erityisruoka-
valiovalmisteita, ravitsemusta ja allergioita käsittelevä lautakunta

(NDA) antoi lokakuussa hyväksyvän tieteellisen kannanoton
kasvistanoliesterin terveysväitehakemukseen koskien sairauden
riskin vähentämistä. Sen mukaan Benecol-elintarvikkeissa
voidaan käyttää terveysväitettä: ”Kasvistanoliesterin on osoi-
tettu alentavan veren kolesterolia. Veren kolesterolin alenta-
minen saattaa vähentää sepelvaltimotaudin riskiä.” Väitteen
käyttö edellyttää vielä EU-komission hyväksyntää.

Joulukuussa Raisio sai Kiinan kansantasavallan terveysminis-
teriöltä maan uuselintarvikeasetuksen mukaisen hyväksynnän
lisätä kasvistanoliesteriä maassa markkinoitaviin elintarvik-
keisiin. Hyväksyntä on ensimmäisiä, joita Kiinan kansantasa-
vallassa on myönnetty vuoden 2008 alussa käyttöön otetun
uuselintarvikeasetuksen käyttöönoton jälkeen.

Ainesosat-yksikön liike-tulos oli 10,0 miljoonaa euroa (9,5 milj.
euroa). Liiketulokseen vaikutti toiminnan tehokkuus ja volyy-
mikasvu. Liiketulosprosentti 22,5 on Ainesosat-liiketoiminnan
luonne huomioon ottaen tavoitteen mukainen.

Raisio valmistelee laajentumista uusille markkina-alueille
erityisesti Aasiassa sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, laa-
jentaa partneriverkostoaan sekä kehittää uusia, innovatiivi-
sia tuotesovelluksia. Raision vahvuus eri markkina-alueilla
on sopeutuminen eli Benecol-tuotteet tuodaan paikallisten
partnereiden kanssa markkinoille paikallisille kuluttajille
sopivina sovelluksina. Uusien markkinoiden avautumisen
myötä globaalin markkinan arvioidaan pidemmällä aika-
välillä kasvavan.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Raision tutkimuksen ja kehityksen lähtökohtana on kuluttaja- ja
asiakaslähtöinen toiminta, joka perustuu terveyden ja hyvin-
voinnin edistämiseen ravitsemuksen keinoin. Korkeatasoisel-
la tutkimuksella ja kehityksellä varmistetaan asiakkaiden ja
kuluttajien tarpeiden mukaiset tuotteet, niiden turvallisuus
ja oikea laatu.

Raision Elintarvikeyksikkö tuo markkinoille kuluttajien tarpeista
lähteviä tuotteita, joissa korostuvat terveellisyys, hyvinvoin-
nin edistäminen ja turvallisuus hyvästä mausta tinkimättä.
Uusien ainesosien kehitystyössä korostuu vahva tieteellinen
näyttö ja turvallisuus. Rehujen tutkimuksen ja tuotekehityksen
lähtökohtana on kehittää kotieläintuotannon tehokkuutta ja
kannattavuutta lisääviä rehuseoksia ja ruokintaratkaisuja sekä
varmistaa eläinten hyvinvointi ja terveys. Lisäksi asiakkaat
edellyttävät rehuseoksilta ominaisuuksia, joilla on myöntei-
set ympäristövaikutukset.

AINESOSAT-YKSIKÖN KESKEISET TUNNUSLUVUT						
	10–12/2008	7–9/2008	4–6/2008	1–3/2008	2008	2007
LIIVEVAIHTO, MILJ. €	10,5	11,0	10,1	12,7	44,3	44,9
LIIKETULOS, MILJ. €	1,8	3,1	1,7	3,3	10,0	9,5
KERTAERÄT, MILJ. €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LIIKETULOS ILMAN KERTAERIÄ, MILJ. €	1,8	3,1	1,7	3,3	10,0	9,5
% LIIVEVAIHDOSTA	17,1	28,5	17,4	25,9	22,5	21,2
INVESTOINNIT, MILJ. €	0,3	0,1	0,2	0,7	1,3	7,5
NETTOVARALLISUUS, MILJ. €	38,3	42,1	40,1	43,9	38,3	46,0

Raisio-konsernin tutkimus- ja tuotekehityskulut vuonna 2008 olivat 5,8 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa) eli 1,2 prosenttia (1,5 %) liikevaihdosta. Raisiossa keskityttiin strategian mukaiseen kuluttajien, asiakkaiden ja kotieläintuotteiden tarvelähtöiseen tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Elintarvikeyksikön tutkimus- ja tuotekehityskulut olivat 2,4 miljoonaa euroa (2,4 milj. euroa), Rehun & Maltaan 1,0 miljoonaa euroa (1,0 milj. euroa) ja Ainesosien 2,3 miljoonaa euroa (3,0 milj. euroa).

YRITYSVASTUU

Raisio on sitoutunut kantamaan vastuun omasta toimintaympäristöstään. Tavoitteena on, että yhtiön toiminta on tulevaisuudessaan ekologisesti, eettisesti ja ekonomisesti vakaalla pohjalla. Raision yritys vastuuraportointi sisältyy vuosikertomukseen.

Raision tiedossa ei ole merkittäviä taloudellisia ympäristöriskejä.

HALLINTO, JOHTO JA HENKILÖSTÖ

Raision hallituksen jäsenmäärä vuonna 2008 oli viisi. Hallitukseen kuuluvat Simo Palokangas (puheenjohtaja), Michael Ramm-Schmidt (varapuheenjohtaja), Anssi Aapola, Erkki Haavisto ja Satu Lähteenmäki. Hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Raision hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii Juha Saura ja varapuheenjohtajana Holger Falck.

Raisio-konsernin jatkuvissa toiminnoissa työskenteli 31.12.2008 yhteensä 960 henkilöä (1 072 henkilöä vuonna 2007 ja 1 200 henkilöä vuonna 2006). Vuoden 2008 lopussa ulkomailla työskenteli 32,3 prosenttia (31,9 %) henkilökunnasta. Henkilöstömäärää vähensi pääasiassa laboratorio- ja kunnossapitotoimintojen ulkoistaminen. Vuoden lopussa Elintarvikeyksikön palveluksessa oli 572 henkilöä, Rehu & Mallas -yksikössä 258 henkilöä, Ainesosat-yksikössä 63 henkilöä ja konserni-palveluissa 67 henkilöä.

Konsernin johtoryhmän jäseniksi nimitettiin toukokuussa 2008 Elintarvikeyksikön Pohjois-Euroopan toiminnoista vastaava johtaja Markku Krutsin ja Itä-Euroopan toiminnoista vastaava johtaja Jacek Dziekonski. Lakiasiaintoiminnan johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Kirsi Swanljung-von Wehrt irtisanoutui Raision palveluksesta lokakuussa 2008.

Vuoden 2008 Raision maksamat palkat ja palkkiot olivat yhteensä 41,8 miljoonaa euroa (43,8 milj. euroa vuonna 2007 ja 48,2 milj. euroa vuonna 2006) ilman henkilösivukuluja.

Tarkemmin henkilöstöön liittyvät asiat raportoidaan osana vuosikertomusta julkaistavassa yritys vastuuraportoinnissa.

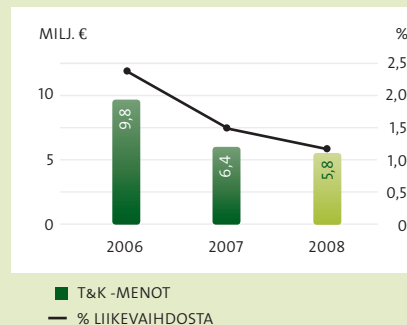
MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Mylly-yhtiö Melia Oy:stä tuli tammikuussa 2008 Ravintoraisio Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö ruotsalaisen Lantmännenin luovutettua sille 25 prosentin osuutensa Meliasta. Vastaavasti Raisio luovutti Lantmännenille 50 prosentin omistuksensa yhteisyritys GoGreen AB:stä ja noin 27 prosentin osuuden Latviassa sijaitsevasta AS Rīgas Dzīrnavnieks mylly-yhtiöstä.

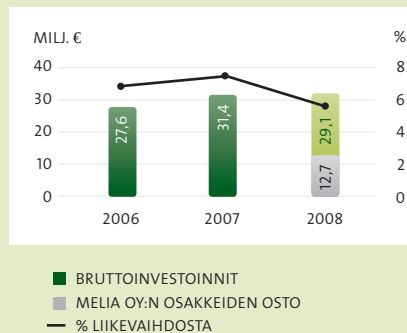
Oma pääoma/osake

Tutkimus ja kehitykseen

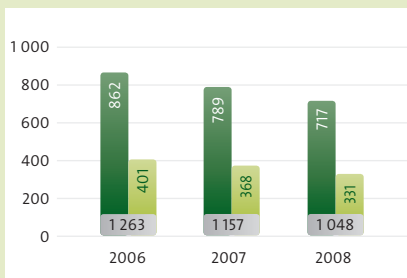
Investoinnit

Sijoitetun pääoman tuotto

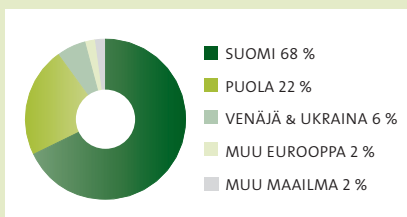

Henkilöstö keskimäärin

■ SUOMI
■ ULKOMAAT
■ YHTEENSÄ

Henkilöstön maantieteellinen jakauma 31.12.2008

Melia Oy:n liiketoiminta siirrettiin Ravintoraisio Oy:lle ja Melia Oy:n koneet, laitteet, rakennukset ja maa-alueet niin Raisiossa kuin Nokiolla Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy:lle 31.12.2008. Melia Oy:n henkilöstö siirtyi Ravintoraisio Oy:n palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Näin saatettiin loppuun syksyllä 2007 aloitettu järjestely ja Raision kaupalliset toiminnot ja tuotannolliset toiminnot Suomessa on kokonaan eriytetty myös yhtiötasolla.

Ravintoraisio Oy:n harjoittama mallasliiketoiminta yhtiöitettiin uudeksi Raisio Malt Oy -nimiseksi osakeyhtiöksi ns. osittaisjakautumisella, joka tuli voimaan 31.12.2008. Raisio Malt Oy aloitti liiketoimintansa 1.1.2009.

Raisio Group Holding Oy sulautui marraskuussa emoyhtiönsä Raisio Oyj:hin. Sulautumisen myötä Rehuraisio Oy tuli kokonaan ja välittömästi Raisio Oyj:n omistukseen.

OMAT OSAKKEET

Raisio Oyj:n hallussa oli katsauskauden päättyessä 9 158 500 vaihto-osaketta ja 197 808 kantaosaketta, jotka on hankittu vuosina 2005–2008 yhtiökokoukselta saatujen hankkimisvaltuuksien nojalla. Vaihto-osakkeiden määrä on 7,0 prosenttia kaikista vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,6 prosenttia. Yhteensä yhtiön hallussa olevat omat osakkeet edustavat 5,7 prosenttia koko osakekannasta ja 1,6 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Yhtiöllä ei ole eikä tilikauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita. Koska kaikki omat osakkeet on hankittu julkisessa kaupankäynnissä, yhtiön tiedossa ei ole paljonko niistä mahdollisesti on hankittu yhtiön lähipiiriin kuuluvilta.

Yhtiön hallussa olevista omista osakkeista 19 503 kantaosaketta on hankittu yhtiökokoukselta vuonna 2007 saadun valtuutuksen nojalla tammi-maaliskuussa 2008. Yhtiökokoukselta vuonna 2008 saadun valtuutuksen nojalla on hankittu 1 000 000 vaihto- ja 20 005 kantaosaketta syys-joulukuussa 2008. Osakkeet on hankittu pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken käypään hintaan. Tilikauden aikana hankituista vaihto-osakkeista on suoritettu vastikkeena 1 549 541 euroa ja kantaosakkeista 63 680 euroa. Kertomusvuonna hankittujen vaihto-osakkeiden määrä on 0,8 prosenttia kaikista vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,1 prosenttia. Kaikkien tilikauden aikana hankittujen osakkeiden määrä on 0,63 prosenttia osakekannasta ja 0,2 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Kertomusvuonna on luovutettu yhtiökokouksen vuonna 2007 myöntämään valtuutukseen perustuvalla kahdella hallituksen päätöksellä yhteensä 72 000 yhtiön hallussa ollutta vaihto-osaketta. Osakkeet luovutettiin tunnustuksena ja palkkiona vuoden 2007 hyvästä suorituksesta vastikkeetta. Raisio Oy:n toimitusjohtaja Matti Rihkolle luovutettiin näin 40 000 vaihto-osaketta ja 16 muulle henkilölle yhteensä 32 000 vaihto-osaketta, joiden saajista yhtiön lähipiiriin kuuluivat Markku Krutsin, Leif Liedes, Merja Lumme ja Jyrki Paappa. Luovutettujen osakkeiden määrä on 0,04 prosenttia osakekannasta ja 0,01 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallituksella on vuoden 2008 varsinaisen yhtiökokouksen myöntämä valtuus luovuttaa kaikki yhtiön hallussa olevat

omat osakkeet ja osakeyhtiölain nojalla hallituksella on myös oikeus mitätöidä ne. Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ei ole tilikauden aikana luovutettu vuoden 2008 valtuuden nojalla eikä osakkeita ole mitätöity.

Tytär-yhtiöiden hallussa ei ole eikä ole ollut emoyhtiön osakkeita eikä tytäryhtiöillä ole eikä ole ollut niitä panttina. Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,44 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,37 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Säätiöllä ei ole eikä ole ollut Raisio Oyj:n osakkeita panttina. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2008 oli 199 648 743,48 euroa. Hallitus esittää 26.3.2009 kokoukselle yhtiökokoukselle 0,07 euron osingon maksamista osakkeelta.

Osingon irtoamispäivä on 27.3.2009 ja osingonmaksun täsmäytyspäivä 31.3.2009. Osingon maksupäivä on 7.4.2009.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Raaka-aine- ja energiahinnoissa volatiliiteetti tulee jatkamaan voimakkaana. Volatiliiteetin hallinnan merkitys Raision kannattavuudelle on jatkossakin olennainen. Peltoviljelyn kannattavuuden heikentyminen ja bioenergian kysynnän väheneminen saattavat vaikuttaa viljelyyn ja muuttaa panostuksia. Muutokset viljelyaloissa vaikuttavat paitsi kokonaissadon määrään myös painopisteisiin eri viljelykasvien välillä.

Lihaketjun pitkään jatkunut vaikea taloudellinen tilanne erityisesti sianlihassa ja tyytymättömyys tuleviin maataloustukipäätöksiin saattavat heikentää kotieläintuottajien halukkuutta tuotannon jatkamiseen epävarmassa tilanteessa, mikä puolestaan saattaa leikata rehujen kysyntäpotentiaalia.

Panimoalan maailmanlaajuinen keskittyminen vaikuttaa mallassa markkinaa Suomessa ja Venäjällä. Mallastoimialan globaali konsolidaatioprosessi on vasta aluillaan ja yksittäisten toimijoiden liikkuma-ala kapenee.

Talouskriisin nopea vaikutus biodieselin kysyntään on merkittävästi laskenut rypsiöljyn hintaa ja tehnyt kasviöljyn puristamisesta kannattamatonta lyhyellä aikavälillä. On todennäköistä, että vastaavia välillisiä vaikutuksia koko elintarvikeketjuun tulee lisää.

Raisio on jo vähentänyt Venäjän toimintojensa riskiä voimakkaasti ja jatkaa tehostetusti sen hallinnointia. Venäjän osuus Raision liikevaihdesta on alle kymmenen prosenttia ja se jakautuu rehu-, mallas- ja elintarviketoimintojen kesken.

Talouskriisi on heikentänyt erityisesti Venäjän, mutta myös Itä-Euroopan maiden ja Ruotsin valuuttoja ja siten vähentää euroalueen yritysten kilpailukykyä. Lähivaluuttojen devaluutuminen muuttaa asetelmaa niin viennin kuin tuonninkin osalta. Muutoksen suuruutta, pysyvyyttä ja vaikutuksia on ennen aikaista arvioida.

Kasvisteroleihin liittyvä kielteinen julkisuus saatetaan kytkeä myös kasvistanoleihin, vaikka lukuisat kliiniset tutkimukset osoittavat Raision patentoiman kasvistanoliesterin turvallisuuden ja tehon. Raision kasvistanoliesteri on saanut Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (EFSA) hyväksyvän kannanoton Benecol-tuotteiden terveysväitteille, mutta EU:n ravitsemus- ja terveysväiteasetuksen siirtymäajan puitteissa vuoteen 2010 asti markkinoilla saatetaan muiden valmistajien tuotteissa käyttää terveysväitteitä, jotka ovat jopa ylitse niiden kliinisen näytön. Tämä voi heikentää kaikkien funktionaalisten elintarvikkeiden uskottavuutta kuluttajien silmissä.

Raision kemian liiketoimintojen myynnistä vuonna 2004 syntyneen noin 220 miljoonan euron määräisen luovutusvoiton verotuksen käsittely jatkuu edelleen. Yhtiö on luovutuksesta lähtien katsonut luovutusvoiton olevan verovapaa ja käsitellyt sitä sellaisena kirjanpidossaan. Yhtiön hankkimat asiantuntijalausunnat tukevat tätä kantaa. Viimeksi Helsingin hallinto-oikeus on elokuussa 2008 antamassaan päätöksessä katsonut luovutusvoiton olevan verosta vapaa. Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö on kuitenkin hakenut asiassa valituslupaa ja tehnyt valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle lokakuussa 2008.

Eräät konsernin yhtiöt ovat vastaajina työsuhteiden päättämiseen liittyvissä oikeudenkäynneissä. Samoin eräs konserni-yhtiö on sitoutunut vastaamaan lopetettuun liiketoimintaan liittyvässä oikeudenkäynnissä mahdollisesti tuomittavasta vahingonkorvauksesta. Näiden oikeudenkäyntien lopputuloksella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Konsernin yhtiöt eivät ole osallisina välimiesmenettelyissä.

UUDEEN 2009 NÄKYMÄT

Tuloksen heilahtelut kvartaaleiden välillä ja yksiköstä toiseen voimistuvat, mutta tilikauden aikana ne kuitenkin tasapainotetaan toisiaan koko yrityksen tasolla. Vaikka ruoan kulutus ja kysyntä säilyvät vakaina, talouskriisin pitkittymisen ennustamattomat vaikutukset voivat laskea volyymia suoraan ja välillisesti ruokaketjun infrastruktuurin kautta lyhyellä tähtäimellä. Siinäkin tapauksessa niiden negatiivinen tulosvaikutus kyetään muutaman kuukauden aikajänteellä neutralisoimaan ja pidemmällä tähtäimellä kapasiteetin uusjako avaa uusia mahdollisuuksia Raisiolle.

Raision keskeinen tavoite vuonna 2009 on ylläpitää vakiinutettu tilanne vaikeassa ympäristössä. Raision volyymin uskotaan vuositason kehittyvän maltillisesti. Liikevaihdon suunnan tulee määräämään satokauden 2009 hintataso. Myös yhtiön kannattavuus kehittyä maltillisesti, ja liiketuloksen ennakoitua olevan 4–5 prosenttia liikevaihdesta. Liiketoiminnan rahavirran tilikaudelta arvioidaan olevan selvästi positiivinen, mutta kuitenkin alle 2008 tason.

Raisiossa 12. helmikuuta 2009

Raisio Oyj

Hallitus

KONSERNIN TULOSLASKELMA

(MILJ. EUROA)	LIITETIETO	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
JATKUVAT TOIMINNOT:			
LIIKEVAIHTO	1	504,0	421,9
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		–421,7	–352,0
Bruttokate		82,4	69,9
Myynnin ja markkinoinnin kulut		–38,8	–34,7
Hallinnon kulut		–14,6	–16,8
Tutkimus- ja kehityskulut		–5,8	–6,4
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2	5,1	–1,3
LIIKETULOS	3, 4, 19	28,3	10,6
Rahoitustuotot	5	2,4	2,5
Rahoituskulut	5	–3,2	–3,2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		0,1	–0,3
TULOS ENNEN VEROJA		27,5	9,5
Tuloverot	6	–5,3	–1,2
TILIKAUDEN TULOS JATKUVISTA TOIMINNOISTA		22,2	8,3
LOPETETUT TOIMINNOT:	7		
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		0,0	–7,3
TILIKAUDEN TULOS		22,2	1,1
JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		22,1	1,4
Vähemmistölle		0,1	–0,4
		22,2	1,1
EMOYRITYKSEN OMISTAJILLE KUULUVASTA TULOKSESTA LASKETTU OSAKEKOHTAINEN TULOS	8		
Osaakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,14	0,05
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,14	0,05

KONSERNIN TASE

(MILJ. EUROA)	LIITETIETO	31.12.2008	31.12.2007
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	10,0	10,9
Liikearvo	9, 10	1,2	1,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9	124,2	127,9
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	11	0,7	1,4
Myytavissä olevat rahoitusvarat	12	0,6	0,6
Pitkäaikaiset saamiset	13	0,6	1,3
Laskennalliset verosaamiset	20	7,9	11,3
		145,2	154,7
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	14	73,3	91,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15	66,0	70,1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	16	66,8	27,9
Rahavarat	17	12,8	15,9
		218,9	205,6
VARAT YHTEENSÄ		364,0	360,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA	18,19		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Omat osakkeet		-19,3	-17,9
Muuntoerot		-3,2	-2,3
Kertyneet voittovarot		182,7	167,0
		279,4	266,1
Vähemmistön osuus		0,0	12,7
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		279,4	278,8
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	20	7,4	9,1
Eläkevelvoitteet	21	0,2	0,2
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	14,3	0,4
Muut pitkäaikaiset velat	25	0,1	0,0
		22,0	9,7
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	25	54,9	61,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		0,7	0,0
Varaukset	22	1,1	1,9
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	23	0,4	1,5
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	5,5	6,8
		62,6	71,9
VELAT YHTEENSÄ		84,6	81,5
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		364,0	360,3

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET 31.12.2008 PÄÄTTYNEELLÄ TILIKAUDELLA

(MILJ. EUROA)									
	OSAKE- PÄÄOMA		VARA- RAHASTO		MUUNTO- EROT		EMOYRITYKSEN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ
	YLIKURSSI- RAHASTO		OMAT OSAKKEET		KERTYNEET VOITTOVARAT		VÄHEMMISTÖN OSUUS		
OMA PÄÄOMA 31.12.2006	27,8	2,9	88,6	-11,4	-1,2	170,4	277,1	13,3	290,4
Muuntoerot, siirretty tuloslaskelmaan tytäryrityksistä luovuttaessa					0,4		0,4	0,0	0,4
Muuntoerot, tilikauden aikana syntyneet					-1,5		-1,5	0,0	-1,5
Muut muutokset						0,0	0,0		0,0
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1	0,0	-1,1	0,0	-1,1
Tilikauden tulos						1,4	1,4	-0,4	1,1
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1	1,4	0,4	-0,4	0,0
Osingot						-4,8	-4,8	-0,3	-5,1
Omien osakkeiden hankinta				-6,5			-6,5		-6,5
Muut muutokset yhteensä	0,0	0,0	0,0	-6,5	0,0	-4,8	-11,3	-0,3	-11,6
OMA PÄÄOMA 31.12.2007	27,8	2,9	88,6	-17,9	-2,3	167,0	266,1	12,7	278,8
Muuntoerot, siirretty tuloslaskelmaan osakkuus- ja yhteisyrityksistä luovuttaessa					0,0	0,1	0,1		0,1
Muuntoerot, tilikauden aikana syntyneet					-1,0		-1,0		-1,0
Muut muutokset					0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,1	-0,9	0,0	-0,9
Tilikauden tulos						22,1	22,1	0,1	22,2
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,9	22,1	21,2	0,1	21,3
Osingot						-6,3	-6,3		-6,3
Omien osakkeiden hankinta				-1,6			-1,6		-1,6
Osakeperusteiset maksut				0,2		0,1	0,2		0,2
Vähemmistön lunastus						-0,2	-0,2	-12,8	-13,0
Muut muutokset yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0	-6,5	-7,9	-12,8	-20,7
OMA PÄÄOMA 31.12.2008	27,8	2,9	88,6	-19,3	-3,2	182,7	279,4	0,0	279,4

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(MILJ. EUROA)	2008	2007
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liiketulos	28,3	3,3
Oikaisut liikutulokseen:		
Poistot ja arvonalennukset	19,4	19,5
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	1,1	0,3
Muut oikaisut ¹⁾	-3,9	2,5
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	44,8	25,6
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-0,7	1,9
Vaihto-omaisuuden muutos	18,1	-12,1
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-5,0	3,5
Varausten muutos	-0,8	-3,3
Käyttöpääoman muutos	11,7	-9,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	56,5	15,6
Maksetut korot	-1,6	-1,3
Saadut osingot	0,2	0,2
Saadut korot	1,8	1,8
Muut rahoituserät, netto	-3,7	0,2
Maksetut välittömät verot	-0,5	-0,9
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	52,7	15,6
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-8,0	-0,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten hankinta	0,0	0,0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-17,1	-30,6
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	0,1	4,1
Luovutustulot osakkuus- ja yhteisyritysten myynnistä	0,0	0,7
Luovutustulot myytävissä olevista sijoituksista	0,0	0,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1,2	2,8
Myönnettyt lainat	-1,9	-0,1
Lainasaamisten takaisinmaksut	1,8	1,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-23,8	-21,9
Rahavirta investointien jälkeen	28,8	-6,2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	17,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1,3	-11,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3,2	-5,3
Maksetut osingot	-6,3	-5,1
Omien osakkeiden hankinta	-1,6	-6,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4,5	-28,6
Laskelman mukainen rahavarojen muutos	33,4	-34,8
Muuntoero-oikaisu	0,5	-0,5
Rahavarojen muutos	33,9	-35,3
Rahavarat tilikauden alussa	43,6	78,8
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	0,4	0,1
Rahavarat tilikauden lopussa	77,9	43,6

1) Käyttöomaisuuden ja sijoitusten myynnistä johtuvat oikaisut

KONSERNI- TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMIS- PERIAATTEET

PERUSTIEDOT

Konserni kehittää, valmistaa ja markkinoi elintarvikkeita, niiden terveysvaikutteisia ainesosia sekä rehuja ja maltaita. Konsernilla on toimintaa 9 maassa. Raisonin konsernin rakenteen muodostavat kolme tulosyksikköä, Elintarvike, Rehu & Mallas ja Ainesosat, sekä muut toiminnot, jotka ovat liiketoimintalueita tukevat palvelufunktiot.

Konsernin emoyritys on Raisio Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Raisio ja sen rekisteröity osoite on Raisionkaari 55, 21200 Raisio.

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.raisio.com tai emoyhtiön pääkonttorista Raisiosta.

Raisio Oyj:n hallitus on kokouksessaan 12.2.2009 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

LAATIMISPERUSTA

Raisonin konsernitiilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2008 voimassa olevia IAS ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpito-laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitiilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset. Tilinpäätöksen valuutta on euro, ja tilinpäätös esitetään miljoonina euroina.

Konsernitiilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja sekä johdannaissoimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettu alempaan seuraavista: käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai kirjanpitoarvo.

Konserni on soveltanut 1.1.2008 alkaen seuraavia uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* sekä IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* – standardien muutos – *Reclassification of Financial Assets* (voimassa 1.7.2008 alkaen). Muutokset koskevat tiettyjen rahoitusvarojen uudelleenluokittelua tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa ja luokittelun muutoksesta tilinpäätöksessä annettavia tietoja. Standardien muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilikauden 2008 tilinpäätökseen, sillä konsernilla ei ole sellaisia standardimuutosten tarkoittamia rahoitusvaroja, joiden uudelleenluokittelu olisi konsernin arvion mukaan tarpeellista.
- IFRIC 11 *IFRS 2 – Konserniyhtiöiden osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet*. Tulkinnalla selvennetään niiden säännösten soveltamisalaa, jotka koskevat omana pääomana maksettavia liiketoimia (IFRS 2). Tulkinta edellyttää kyseisten liiketoimien uudelleenarviointia emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 14 *IAS 19 – Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan omaisuuden yläräjä, vähimmäisrahoitintaatimukset ja näiden välinen yhteys*. Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisiin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuspohjaisiin järjestelyihin ja eräisiin muihin pitkäaikaisiin etuuspohjaisiin työsuhte-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahoitintaatimus. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, sillä konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja järjestelyjä.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätösperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA LAATIMISPERIAATTEET

Tytäryritykset

Raisonin konsernitiilinpäätökseen on sisällytetty konsernin emoyritys Raisio Oyj ja sen suoraan tai välillisesti omistamat tytäryritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on oikeus muutoin määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernitiilinpäätöksessä keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintameno määritetään perustuen hankittujen varojen hankintahetken käypään arvoon lisättynä hankintaan liittyvillä välittömillä kuluilla. Lūkearvona käsitellään sitä hankintamenoa, joka ylittää hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon. Lūkearvoa ei poisteta, sen arvo arvioidaan vähintään vuosittain rahavirtapohjaisella arvonalentumistestillä. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Tilikauden aikana hankitut tytäryritykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen asti, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Vähemmistön osuus

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja vähemmistölle esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja vähemmistön osuus omasta pääomasta sisältyy taseessa omaan pääomaan erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Vähemmistön osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitilinpäätökseen enintään sijoituksen määrään saakka.

Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernin osuus äänimääristä on 20–50 % tai joissa konsernilla muutoin on huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni sopimukseen perustuvalla järjestelyllä on sitoutunut jakamaan määräysvallan taloudellisista ja liiketoiminnallisista periaatteista toisen tai toisten osapuolien kanssa. Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Realisoitumattomista voitoista konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaava osuus. Konsernin sijoitus osakkuus- ja yhteisyrityksiin sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo on laskenut nolleen, ellei konsernille ole syntynyt osakkuus- tai yhteisyrityksiä koskevia velvoitteita tai ellei se ole taannut niiden velvoitteita. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty tuloslaskelmassa omana eräänä liiketuloksen jälkeen.

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti. Konsernin ensisijainen raportointimuoto on liiketoimintasegmentin mukainen. Liiketoimintasegmentit tuottavat tuotteita ja palveluja, joihin liittyvät riskit ja kannattavuus ovat erilaiset verrattuna muiden liiketoimintasegmenttien tuotteisiin ja palveluihin. Maantieteellisten segmenttien tuotteisiin ja palveluihin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkeavat toisenlaisissa taloudellisissa ympäristöissä toimivien segmenttien tuotteisiin ja palveluihin liittyvistä riskeistä ja kannattavuudesta.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN MUUTTAMINEN

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, mikä on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttuutta on euro.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liike-toimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liiketuloksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten yksikköjen, joiden arvostus- tai tilinpäätösvaluutta ei ole euro, tuloslaskelmat muunnetaan euromääräisiksi käyttäen raportointiperiodin keskikurssia ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan omaan pääomaan. Muuntoerot, jotka syntyvät ulkomaisten yksikköjen hankintamenon eliminoinnista ja hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta, kirjataan omaan pääomaan. Luovuttaessa tilikauden aikana ulkomaisesta yksiköstä kertyneet muuntoerot viedään tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota samalla hetkellä, kun vastaava luovutustulos kirjataan.

IFRS1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti ennen IFRS-siirtymäpäivää 1.1.2004 kertyneet kumulatiiviset muuntoerot on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin, eikä niitä myöhemmin ulkomaisen yksikön myynnin yhteydessä kirjata tuloslaskelmaan. Siirtymäpäivästä lähtien kurssimuutoksista johtuva muuntoero ulkomaisten yksikköjen oman pääoman osalta kirjataan omana eräänä konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Samalla tavalla käsitellään konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja, jotka tosiasialliselta sisällöltään ovat rinnastettavissa omaan pääomaan.

Ulkomaisen yksikön hankinnan yhteydessä syntynyt liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisenä hyödykkeenä, osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–15 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti. Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituottoa kirjanpitoarvoon, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti. Myytävänä olevat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myyntikustannuksilla vähennettyyn käypään arvoon.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

JULKISET AVUSTUKSET

Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikeyarvo

Yritysten hankinnasta syntynyt liikeyarvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 (IFRS siirtymäpäivä) jälkeen hankittujen yritysten yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Hankintameno sisällytetään lisäksi muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot. Osakkuus- ja yhteisyritysten osalta liikeyarvo sisällytetään osakkuus- ja yhteisyritysten investoinnin arvoon. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden yhdistämisten liikeyarvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikeyarvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla. Liikeyarvo sekä hankintahetkellä tehty käypään arvoon arvostaminen käsitellään hankitun yhtiön

varoina ja velkoina. Liikeyarvoa ei poisteta säännönmukaisesti. Poistojen sijaan liikeyarvo testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Tätä tarkoitusta varten liikeyarvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi sinä vuonna, jonka aikana ne ovat syntyneet. Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi sitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktiivoida myöhemminä tilikausina.

Raision uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaan liittyviä kuluja ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot varmistuvat vasta sitten, kun tuotteet tulevat markkinoille. Näin ollen konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ole kehittämismenoja aktivoituna taseessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoa sinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistona kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusaikansa kuluessa. Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia hyödykkeitä konsernilla ei katsota olevan. Aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusajoihin:

- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää käyttäen tai vaihtoehtoisesti vastaavalla painotetulla keskimääräisellä kustannuksella. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaaliin toiminta-asteeseen perustuen. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan alempaan seuraavista: kirjanpitoarvo

tai käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuneilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eräänä tuloslaskelmassa.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi tasasuuruisine erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokranantajana, ovat kaikki muita vuokrasopimuksia ja hyödykkeet sisältyvät konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumisen arviointia varten omaisuus jaetaan yksiköihin, eli sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä, arvonalennustestit tehdään aina vuosittain liikearvoille ja keskeneräisille aineettomille hyödykkeille.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden käypää arvoa määritettäessä konserni käyttää hyväksi arvostettavaa yksikköä mahdollisimman hyvin vastaavista listatuista yrityksistä kerätyjä arvokertoimia. Listattujen yritysten sijaan voidaan käyttää myös toteutuneita yrityskauppoja, joissa vastaavanlaiset yritykset ovat vaihtaneet omistajia. Käyttöarvoa määritettäessä johdon hyväksymät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa pääoman keskikustannuksella, joka kuvastaa rahan aika-arvoa sekä kyseisen yksikön riskiä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserien kirjanpitoarvo on suurempi, kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden paitsi liikearvojen arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

TYÖSUHDE-ETUUKSET

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi ja etuuspohjaisiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta maksaa lisämaksuja, mikäli maksujen saaja ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkevakuutusyhtiöissä. Suurin osa ulkomaisista järjestelyistä samoin kuin Suomen TyEL-järjestelmä ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Oleellisia etuuspohjaisia järjestelmiä konsernilla ei ole.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on kolmevuotinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä osana konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Järjestelmässä maksut suoritetaan aiemmin emoyhtiölle hankittujen omien osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Järjestelmässä myönnettävät osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan työsuhte-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi tuloslaskelmaan tasaisesti oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Järjestelmässä suoritettavan rahan määrä arvioidaan kunkin tilinpäätöshetken osakekurssin mukaan ja jaksotetaan tuloslaskelmaan työsuhte-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun rahasuoritus saajalle tapahtuu. Osakkeina suoritettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja rahana suoritettava osuus vieraaseen pääomaan.

VARAUKSET

Varaukset kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liiketoiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, jolle tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano-aika.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Käytöstä poistamista ja alkuperäiseen tilaan palauttamista koskevista veloitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella veloitte, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

MAKSETTAVAT OSINGOT

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

TULOVEROT

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta ja laskennallisen veron muutoksesta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä verovaikeutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisissä tilikausissa liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan velkamenetelmän mukaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, osakkeiden arvonalennuksista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja johdannaissopimusten käypään arvoon arvostamisesta. Verotuksessa vähennyskelvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa. Tytär-, osakkuus- ja yhteisyritysten jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

TULOUTUSPERIAATTEET

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle ja konsernilla ei enää ole tuotteiden hallintaoikeutta eikä todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu. Lisenssi- ja rojaltituottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

TOIMINTOKOHTAINEN TULOSLASKELMA

Konsernin tuloslaskelma esitetään toimintokohtaista jaottelua käyttäen. Toimintoina esitetään erikseen myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä tutkimus- ja kehityskulut. Myyjä suoritteita vastaaviin kuluihin sisältyvät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

Liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina esitetään omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, muut kuin varsinaiseen suorite-myynniin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, sekä liikearvojen ja joidenkin muiden omaisuuserien arvonalentumiset.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat on kirjaamisen jälkeistä arvostusta varten luokiteltu IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tuloksen kautta. Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen ostot ja myynnit lukuun ottamatta johdannaisia kirjataan selvityspäivänä. Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja. Tähän ryhmään kuuluvat joukkovelkakirjalainat, sijoitus- ja yritystodistukset sekä korkorahasto-osuudet. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ovat kaikki lyhytaikaisia varoja. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja on hankittu lyhyen aikavälin tuoton saamiseksi markkinahintojen

muutoksesta. Ryhmän erät arvostetaan käypään arvoon, ja kaikkien tämän ryhmän sijoitusten käypä arvo määritetään toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta, joka on tilinpäätöspäivän ostonoteeraus. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin rahoitusvarat, myynti- ja lainasaamisia sekä siirtovelkoihin sisältyviä rahoitusinstrumentteja. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävisissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään. Ryhmä sisältää lähes yksinomaan noteeraamattomien yritysten osakkeita. Noteeraamattomat osakkeet arvostetaan hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla. Pörssinoteerattujen osakkeiden osalta arvo määritellään toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta, joka on tilinpäätöspäivän ostonoteeraus. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset merkitään arvomuutosrahastoon omaan pääomaan verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lähtien.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat velkoja johdannaissovimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Muut rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jaksotettuun hankintamenuon taseeseen merkittävistä lainoista ja muista saamisista kirjataan arvonalennustappio, jonka suuruus määritellään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen

rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä. Näitä arvonalentumistappioita ei peruuteta tuloslaskelman kautta.

Konserni kirjaa myyntisaamisesta arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys tai maksujen laiminlyönti ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Luottotappiot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin kirjaamisen jälkeisellä tilikaudella, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaissovimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintamenuon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissovimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissovimuksen käyttöarvoituksen määräämällä tavalla.

Rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni käyttää erilaisia johdannaisia korko-, valuutta- ja hyödykehintariskeiltä suojautumiseen. Koronvaihtossovimuksia käytetään suojaamaan konsernia markkinakorkojen muutoksilta. Valuuttatermiineitä käytetään sekä suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja, että tulevia kaupallisia rahavirtoja. Pörssinoteerattuja rypsi- ja ainefutuureita käytetään kasviöljyketjun kiinteähintaisten raaka-aineostojen ja tuotemyyntien eriaikaisuudesta johtuvaa hintariskiä vastaan.

Vaikka suojaukset täyttävät joidenkin johdannaisten osalta konsernin riskienhallintapolitiikan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, konsernissa ei sovelleta tällä hetkellä IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Koronvaihtossovimuksen käypien arvojen muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja termiinien korkoelementin vaikutukset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Rypsifutuureiden käyvän arvon muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 27.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Toteumat voivat poiketa tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolla arviota korjataan.

Konsernissa arviot liittyvät pääosin liikearvojen arvonalentumistestauksiin, omaisuuden arvostukseen ja käytettyihin taloudellisiin pitoaikoihin, epäkurantin vaihto-omaisuuden määrään sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Tilinpäätökseen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt tulevaisuutta koskevat odotukset. Näitä ovat erityisesti konsernin taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat myyntiin ja kustannustasoon. Konsernissa seurataan näiden arvioiden ja olettamusten toteutumista. Mahdolliset olettamusten ja arvioiden muutosten vaikutukset kirjataan sillä kaudella, jonka aikana muutokset on todettu.

Arvonalentumistestaukset

Konsernissa testataan säännönmukaisesti vuosittain liikearvot ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet mahdollisen arvonalentumisen varalta. Yksilöitävissä olevien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ja liikearvon arvoa arvioidaan myös, mikäli jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kirjanpitoarvo ei enää vastaa kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on arvioitu käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttöä. Tärkeimmät muuttujat rahavirtoja määrittäessä ovat diskonttauskorko, loppuarvo ja vuosien lukumäärä, johon rahavirtaennusteet perustuvat sekä ne oletukset ja arviot, joita rahavirtoja määrittäessä käytetään. Arvioidut tuotot ja kulut voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä tulevaisuudessa tosiasiaa tapahtuu.

Laskennallinen verosaaminen

Johdon arviointia edellytetään määrittäessä laskennallisen verosaamisen määrää ja sitä, missä määrin verosaamista voidaan kirjata taseeseen. Mikäli arviot poikkeavat toteutuneesta, kirjataan poikkeamat sen tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verosaamisiin, jolloin poikkeama on määriteltä.

Epäkurantin vaihto-omaisuuden määrä

Konserni tarkastelee säännönmukaisesti epäkurantin vaihto-omaisuuden määrää ja markkina-arvojen mahdollista pienentymistä alle hankintamenon. Tarvittaessa kirjataan epäkuranttiusvaraus. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteidemme tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä arvioissa voivat aiheuttaa korjauksia vaihto-omaisuuden arvoon tulevina kausina.

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON NOUDATTAMINEN

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni suunnittelee ottavansa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan sen voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tai tulkinta tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

- IFRS 8 *Operating Segments* (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 8-standardi korvaa IAS 14 -standardin *Segmenttiraportointi*. Uuden standardin mukaan segmenttitietojen esittämisessä käytetään 'johdon lähestymistapaa', jolloin tiedot esitetään samalla tavalla kuin sisäisessä raportoinnissa. Standardi edellyttää tietojen esittämistä konsernin tuotteista, palveluista, maantieteellisistä alueista sekä merkittävistä asiakkaista. Konsernin johdon arvion mukaan uudella standardilla ei ole vaikutusta raportoitaviin toimintasegmentteihin eikä segmenttitiedon laadintaperiaatteisiin. Standardi on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 23 *Vieraan pääoman menot* -standardin muutos (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää, että ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuneet vieraan pääoman menot. Konserni on kirjannut vieraan pääoman menot kuluksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet, kuten standardi ennen muutosta on sallinut. Konserni arvioi, että standardin muutoksella ei ole oleellista vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Standardimuutos on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* -standardin muutos (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusittu standardi muuttaa tilinpäätöslaskelmien esittämistapaa erottamalla yrityksen omassa pääomassa tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät liiketoimiin yrityksen omistajien kanssa muista oman pääoman muutoksista. Muutokset koskevat lähinnä tuloslaskelman ja oman pääoman laskelman esittämistapaa. Osakekoh-tainen tulos -tunnusluvun laskentaperiaate ei muutu. Standardimuutos on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 3 *Liiketoimintojen yhdistäminen* -standardin uudistus (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistetun standardin soveltamisala on aikaisempaa laajempi. Uudistettu standardi sisältää useita konsernin kannalta merkittäviä muutoksia. Standardimuutokset vaikuttavat hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Standardimuutoksilla on vaikutusta myös tuloslaskelmaan kirjattaviin eriin sekä hankintatilikaudella että niillä tilikausilla, joilla suoritetaan lisäkauppahintaa tai toteutetaan lisähankintoja. Standardin siirtymäsääntöjen mukaisesti liiketoimintojen yhdistämisissä, joissa hankinta-ajankohta on ennen standardin pakollista käyttöönottoa, ei oikaista. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IAS 27 *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* –standardin muutos (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää tytäryrityksen omistusmuutoksista syntyvien vaikutusten kirjaamista suoraan omaan pääomaan silloin, kun määräysvalta ei siirry. Näin ollen vähemmistötransaktiot eivät enää johda liikearvon eivätkä tulosvaikutteisen voiton tai tappion kirjaamiseen. Mikäli määräysvalta tytäryrityksestä menetetään, jäljelle jäävä sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Vastaavaa kirjanpidollista käsittelytapaa sovelletaan jatkossa myös osakkuusyri-tyssijoituksiin (IAS 28) ja yhteisyritysosuuksiin (IAS 31). Standardimuutoksen seurauksena tytäryrityksen tappioita voidaan kohdistaa vähemmistölle silloinkin, kun ne ylittävät vähemmistön sijoituksen määrän. Muutettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* –standardin muutos (*Vesting Conditions and Cancellations*) (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin muutos edellyttää, että kaikki lopullista oikeutta synnyttämättömät ehdot otetaan huomioon myönnettyn oman pääoman ehtojen instrumenttien käypää arvoa määritettäessä. Lisäksi standardimuutoksessa tarkennetaan peruutusten käsittelyä koskevaa ohjeistusta. Konserni arvioi, että standardin muutoksella ei ole oleellista vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Muutettu standardi on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* ja IAS 32 *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* – standardien muutokset – *Puttable Financial Instruments and Obligations Arising on Liquidation* (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardien muutokset edellyttävät eräiden lunastusvelvoitteisten instrumenttien sekä eräiden rahoitusinstrumenttien, joiden perusteella yhteisön tulee ainoastaan selvitystilän yhteydessä luovuttaa tasasuhteen osuus yhteisön nettovarallisuudesta, luokittelemista omaksi pääomaksi. Muutettujen standardien käyttöönotolla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Standardimuutokset on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- *Improvements to IFRSs* –muutokset (*Annual Improvements 2007*) (voimassa pääsääntöisesti 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual improvements –menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kireiset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä 34 standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta konserni arvioi, että tulevat muutokset eivät ole merkittäviä konsernitilinpäätöksen kannalta. Standardimuutokset on hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- Muutokset standardeihin IFRS 1 *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* ja IAS 27 *Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös* – *Cost of Investment in a Subsidiary, Jointly Controlled Entity or Associate* (voimaan 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutokset koskevat IFRS-ensisijrtyjiä, joten niillä ei ole vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. Standardimuutokset on hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* –standardin muutos (*Eligible Hedged Items*) (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset koskevat suojauslaskentaa. Muutoksilla tarkennetaan IAS 39:n ohjeistusta suojauskohteen yksipuolisen riskin suojaamisesta ja inflaatoriskin suojaamisesta, kun kyseessä on rahoitusvaroihin tai –velkoihin kuuluva erä. Konserni arvioi, että tulkinnalla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 12 *Palvelutoimilupajärjestelyt*. Tulkinta antaa ohjeistusta palveluja koskevissa toimilupajärjestelyissä siitä, miten toimiluvan saaja kirjaa tiettyjä sopimusjärjestelyjä. Konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja sopimuksia julkisen sektorin kanssa päättäneellä eikä sitä edellisellä tilikaudella. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 13 *Kanta-asiakasohjelmat* (voimassa 1.7.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta koskee kanta-asiakasjärjestelyjä. Konserni arvioi, että tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin, koska konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja kanta-asiakasjärjestelyjä. Tulkinta on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 15 *Agreement for the Construction of Real Estate* (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnassa annetaan ohjeistusta siihen, mitä standardia kiinteistöjen rakentamisesta syntyvien tuottojen kirjaamisessa on sovellettava, ja milloin tuotot kiinteistön rakentamishankkeesta voidaan tulouttaa. Tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 16 *Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation* (voimassa 1.10.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selkeyttää ulkomaiseen yksikköön tehdyn netto-sijoituksen suojauksen kirjanpito-käsittelyä konsernitilinpäätöksessä. Tämä tarkoittaa, että ulkomaisen nettointervestoinnin suojaus liittyy erihin toimintavaluutassa, eikä esittämisvaluutassa. Lisäksi suojausinstrumentin haltija voi olla mikä tahansa konserniyhtiö. IAS 21 *Valuuttakurssien muutosten vaikutukset* –standardin määräykset soveltuvat suojattavaan erään. Konserni arvioi, että tulkinnalla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 17 *Distributions of Non-cash Assets to Owners* (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnassa annetaan ohjeistusta ei-käteisvaroina maksettavien osinkojen kirjaamisesta ja arvostamisesta. Konserni arvioi, että tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Tulkintaa ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 18 *Transfer of Assets from Customers*. Tulkinta selvittää IFRS-standardien vaatimuksia koskien sellaisia sopimuksia, joissa yhteisö saa asiakkailta aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen, jota yhteisön on käytettävä liittääkseen asiakkaan johonkin verkkoon tai mahdollistaakseen asiakkaalle joidenkin tavaroiden tai palveluiden toimituksen. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutosten vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Tulkintaa ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

KONSERNIN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti. Konsernin ensisijainen raportointimuoto on liiketoimintasegmentin mukainen. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen taloudelliseen raportointiin ja organisaatiorakenteeseen.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Ensisijainen raportointimuoto – liiketoimintasegmentti

Konserni jakaantuu neljään liiketoimintasegmenttiin: Elintarvike, Rehu & Mallas, Ainesosat ja muut toiminnot. Elintarvike jalostaa ja markkinoi elintarvikkeita kuluttajille, suurtalouksille ja muulle elintarviketeollisuudelle. Sen päämarkkina-alue on Suomi ja Itämeren ympäristö. Rehu & Mallas tuottaa rehuseoksia tuotantoeläimille, erikoisrehuja kaloille sekä maltaita panimoteollisuuden käyttöön päämarkkina-alueenaan Suomi, Venäjä ja Baltia. Ainesosat kehittää, valmistaa ja markkinoi terveysvaikutteisia ainesosia elintarvikeyrityksille maailmanlaajuisesti. Raisio myi vuoden 2007 aikana sekä koko Diagnostiikkasegmentin että Elintarvike-segmentissä raportoidun ruokaperunateollisuuden ja Rehu & Mallas -segmenttiin kuuluneen erikoisrehua valmistavan yhtiönsä Monäs Feed Oy Ab:n. Nämä kolme liiketoimintaa on raportoitu lopetettuina toimintoina vuoden 2007 tuloslaskelmassa.

(MILJ. EUROA)	ELINTARVIKE		REHU & MALLAS		AINESOSAT		MUUT TOIMINNOT		LOPETETUT TOIMINNOT		ELIMINOINNIT		KONSERNI YHTEENSÄ	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Ulkoinen myynti														
Palvelut							0,9	0,3					0,9	0,3
Tavaroiden myynti	197,2	190,4	271,2	194,7	33,6	35,4	0,1	0,1					502,1	420,6
Rojaltituotot			0,0	0,0	1,0	1,0							1,0	1,0
Ulkoinen myynti yhteensä	197,2	190,4	271,2	194,7	34,6	36,4	1,0	0,4					504,0	421,9
Sisäinen myynti	4,6	6,7	11,4	12,0	9,7	8,4					-25,7	-27,1	0,0	0,0
Liikevaihto	201,8	197,1	282,7	206,7	44,3	44,9	1,0	0,4			-25,7	-27,1	504,0	421,9
Segmentin liiketulos	9,7	-11,1	12,3	14,2	10,0	9,5	-3,4	-2,1			-0,3	0,1	28,3	10,6
Osuudet osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	-0,4	0,1	0,0									0,1	-0,3
Kohdistamattomat erät													-6,1	-1,9
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista													22,2	8,3
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista													0,0	-7,3
Tilikauden tulos													22,2	1,1
Segmentin varat	98,5	109,6	113,1	123,6	41,4	48,1	17,4	18,8			-3,0	-6,3	267,4	293,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,1	0,8	0,6	0,6									0,7	1,4
Kohdistamattomat varat													95,9	65,2
Varat yhteensä													364,0	360,3
Segmentin velat	16,9	24,6	32,1	38,1	3,1	2,1	5,5	4,4			-2,5	-6,1	55,1	63,1
Kohdistamattomat velat													29,5	18,5
Velat yhteensä													84,6	81,5
Investoinnit	16,6	7,2	9,3	16,7	1,3	7,5	1,9	1,6		0,9	0,0	-1,6	29,1	32,3
Poistot	7,0	8,3	4,2	3,5	3,7	3,2	3,1	3,0					18,1	18,0
Liikearvon arvonalentuminen	0,0	1,3	0,0										0,0	1,3
Muut arvonalentumiset ja niiden palautukset	1,3	2,4		-6,0									1,3	-3,5
Muut kulut, joihin ei liity maksua: Investointihankkeesta vetäytyminen		1,5											0,0	1,5

Toissijainen raportointimuoto – maantieteellinen segmentti

Konserni toimii maantieteellisesti seuraavilla alueilla: Suomi, Puola, Venäjä, muu Eurooppa ja muu maailma.

Maantieteellisten segmenttien liikevaihto jatkuvista toiminnoista esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan. Varat ja jatkuvien toimintojen investoinnit esitetään varojen sijainnin mukaan.

(MILJ. EUROA)	SUOMI		PUOLA		VENÄJÄ		MUU EUROOPPA		MUU MAAILMA		ELIMINOINNIT		KONSERNI YHTEENSÄ	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Liikevaihto	301,0	263,9	45,9	38,5	44,1	39,5	106,7	74,8	6,3	5,2			504,0	421,9
Segmentin varat	338,5	326,5	16,4	18,4	8,6	10,7	4,3	5,9	11,6	11,7	-15,4	-12,9	364,0	360,3
Investoinnit	27,8	29,6	1,2	1,1	0,1	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,1	31,4

(MILJ. EUROA)	2008	2007
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT		
Aineellisen käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,1	1,1
Tuotto yhteisomistuksen purkamisesta	4,2	0,0
Liiketarvojen arvonalentuminen	0,0	-1,3
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,8	-1,1
Yhteensä	5,1	-1,3
Tilintarkastajien palkkiot:		
Tilintarkastus	0,1	0,2
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,2	0,1
Yhteensä	0,3	0,4
3. POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Poistot hyödykeryhmittäin		
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	1,1	0,9
Muut aineettomat hyödykkeet	2,0	1,9
Yhteensä	3,1	2,8
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta		
Rakennukset	5,1	4,6
Koneet ja kalusto	9,8	10,2
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,1	0,5
Yhteensä	15,0	15,3
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Liiketarvo		1,5
Aineettomat oikeudet		0,2
Muut aineettomat hyödykkeet		0,0
Rakennukset		-4,3
Koneet ja kalusto		0,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1,3	0,0
Yhteensä	1,3	-2,0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	19,3	16,0
Toimintokohtaiset poistot		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	13,1	12,7
Myynti ja markkinointi	0,2	0,3
Hallinto	4,0	4,2
Tutkimus ja tuotekehitys	0,7	0,8
Yhteensä	18,1	18,0

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Arvon alentumiset ja niiden palautukset		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	1,3	-3,7
Hallinto	0,0	0,2
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,0	1,5
Yhteensä	1,3	-2,0
4. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT		
Palkat	41,8	40,6
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	5,9	6,0
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	0,0	0,0
Muut henkilösivukulut	3,5	4,0
Yhteensä	51,2	50,7
Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 30 Lähipiiritapahtumat.		
Tiedot luovutetuista omista osakkeista esitetään liitetiedossa 19 Osakeperusteiset maksut.		
KONSERNIN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN (HENKILÖÄ)		
Elintarvike	642	749
Rehu & Mallas	275	278
Ainesosat	65	73
Yhteiset toiminnot	66	57
Yhteensä	1 048	1 157
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,2	0,2
Myyntivoitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,0	0,9
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,2	0,0
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	1,3	0,7
Korkotuotot lainasaamisista	0,1	0,1
Muut korkotuotot	0,6	0,6
Valuuttakurssierot, netto	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	2,4	2,5
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkokulut lainoista	-0,6	-0,5
Muut korkokulut	-1,2	-0,5
Hyödykejohtajien arvonmuutokset	-1,2	-2,0
Valuuttakurssierot, netto	0,0	-0,1
Muut rahoituskulut	-0,2	-0,1
Rahoituskulut yhteensä	-3,2	-3,2
Liiketuloksen muodostaviin eriin sisältyy valuuttakurssivoittoja ja -tappioita -0,0 milj. euroa vuonna 2008 (-0,3 milj. euroa).		
6. TULOVEROT		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-3,1	-0,5
Edellisten tilikausien verot	-0,5	0,0
Laskennalliset verot	-1,7	-0,7
Yhteensä	-5,3	-1,2

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (26 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma

Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-7,2	-2,5
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavan verokannan vaikutus	0,3	-0,3
Liikearvon arvonalentumiset	0,0	-0,4
Verovapaat tulot	1,2	0,1
Vähennyskelvottomat kulut	-0,4	-0,1
Käyttämättömät tilikauden tappiot	-0,8	-0,9
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0,2	0,5
Aiemmin verotuksessa vähentämättä jätettyjen poistojen laskennallisen verosaamisen kirjaus	2,2	2,5
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	0,0	0,0
Verot aikaisemmilta vuosilta	-0,5	0,0
Muut erät	-0,4	-0,1
Yhteensä	-5,3	-1,2

7. MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Konsernilla ei vuonna 2008 ollut myytävänä olevia omaisuuseriä eikä lopetettuja toimintoja. Konserni solmi helmikuussa 2007 esisopimuksen ruokaperunaliiketoiminnan myynnistä. Maaliskuussa allekirjoitetun kauppakirjan mukaan liiketoiminta siirtyi uudelle omistajalle kesäkuun 2007 alusta lähtien.

Konserni ilmoitti tammikuussa 2007 luopuvansa diagnostiikkaliiketoiminnastaan. Kauppakirja allekirjoitettiin ja kauppa saatettiin loppuun syyskuun 2007 alussa.

Marraskuussa 2007 konserni luokitteli erikoisrehuja valmistavan yhtiön, Monäs Feed Oy Ab, myytävänä olevaksi. Yhtiön myynti toteutui 31.12.2007, jolloin yhtiö siirtyi uudelle omistajalle.

Ruokaperunaliiketoiminta, diagnostiikkaliiketoiminta ja Monäs Feed Oy Ab on vuoden 2007 tuloslaskelmassa raportoitu lopetettujen toimintojen tuloksessa.

Lopetettujen toimintojen tulos:

Tuotot tavanomaisesta toiminnasta		19,3
Kulut		-23,7
Tulos ennen veroja		-4,5
Verot		-0,1
Tulos verojen jälkeen		-4,6
 Lopettamisesta johtuva tulos		-2,9
Verot		0,1
Tulos verojen jälkeen		-2,7
 Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		-7,3

Lopetettujen toimintojen rahavirrat:

Liiketoiminnan rahavirrat	0,0	1,3
Investointien rahavirrat	0,9	5,8
Rahoituksen rahavirrat	0,0	-0,1
Rahavirrat yhteensä	0,9	7,0

Myytyjen toimintojen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan:

Pitkäaikaiset varat		5,8
Vaihto-omaisuus		5,0
Lyhytaikaiset saamiset		5,4
Rahavarat		0,4
		16,5

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Lyhytaikainen vieras pääoma		3,2
Kertyneet muuntoerot		-0,5
Liiketoimintojen myyntitappiot		-2,9
Myynneille kohdistetut kulut		1,3
Myyntihinta		12,3
Myyntihinnasta tilinpäätöshetkellä saatavana		1,1
Myyntien rahavirta		9,4
Rahoituslaskelmassa:		
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		4,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		2,6
Liiketoiminnan rahavirta		2,7
		9,4
8. OSAKEKOHTAINEN TULOS		
Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot (milj. euroa)	22,1	8,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, lopetetut toiminnot (milj. euroa)	0,0	-7,3
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	156 604 834	159 014 892
Osakepalkkioista johtuva laimennus	64 846	-
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	156 669 680	159 014 892
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,14	0,05
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,14	0,05
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	0,00	-0,05
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	0,00	-0,05

KONSERNIN TASEEN LIITETIEDOT

9. KONSERNIN AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2008

(MILJ. EUROA)					
	AINEETTOMAT OIKEUDET	LIIKKEARVO	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	ENNAKKO-MAKSUT JA KESKENER. HANKINNAT	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	32,0	27,1	19,5	0,8	79,4
Kurssierot	-1,2	-2,9	0,0	0,0	-4,1
Lisäykset	1,1	0,3	1,0	0,1	2,5
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,4	0,3	4,2	0,0	4,9
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,8	-0,8	-0,0
Hankintameno 31.12.	31,5	24,2	17,1	0,1	73,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	28,3	25,8	13,1	0,0	67,2
Kurssierot	-1,2	-2,7	0,0	0,0	3,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,4	0,3	4,2	0,0	4,9
Tilikauden poisto	1,1	0,3	2,0	0,0	3,3
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	27,8	23,1	10,9	0,0	61,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	3,7	1,2	6,2	0,1	11,1

9. KONSERNIN AINEELLISET HYÖDYKKEET 2008

(MILJ. EUROA)						
	MAA- JA VESIALUEET	RAKEN-NUKSET JA RAKEN-NELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKO-MAKSUT JA KESKENER. HANKINNAT	AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	4,9	129,2	274,3	1,4	20,4	430,2
Kurssierot	0,0	-1,1	-0,5	-0,1	-0,1	-1,8
Lisäykset	0,2	3,1	7,6	0,0	3,4	14,2
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,0	3,7	21,7	0,2	0,0	25,6
Siirrot erien välillä	0,0	10,4	7,0	0,1	-17,5	0,0
Hankintameno 31.12.	5,1	137,8	266,8	1,2	6,2	417,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	75,5	225,9	0,9	0,0	302,3
Kurssierot	0,0	-0,3	-0,5	-0,1	0,0	-1,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	3,7	20,9	0,1	0,0	24,7
Tilikauden poisto	0,0	5,1	9,7	0,1	0,0	14,9
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	1,3
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	76,6	214,2	0,8	1,2	292,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	5,1	61,2	52,5	0,4	5,0	124,2
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.			49,6			

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittuja koneita ja laitteita 1,1 milj. euroa.

9. KONSERNIN AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2007

(MILJ. EUROA)					
	AINEETTOMAT OIKEUDET	LIIKEARVO	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	ENNAKKO-MAKSUT JA KESKENER. HANKINNAT	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	34,3	43,8	19,4	0,1	97,6
Kurssierot	-0,2	-1,1	0,0	0,0	-1,4
Lisäykset	1,3	0,2	0,6	0,8	2,9
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	3,3	15,8	0,6	0,0	19,7
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	32,0	27,1	19,5	0,8	79,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	29,3	41,2	11,5	0,0	82,0
Kurssierot	-0,2	-1,5	0,0	0,0	-1,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,8	15,5	0,3	0,0	17,6
Tilikauden poisto	0,9	0,0	1,9	0,0	2,8
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,2	1,5	0,0	0,0	1,7
Kertyneet poistot 31.12.	28,3	25,8	13,1	0,0	67,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	3,7	1,3	6,4	0,8	12,2

9. KONSERNIN AINEELLISET HYÖDYKKEET 2007

(MILJ. EUROA)						
	MAA- JA VESIALUEET	RAKEN-NUKSET JA RAKEN-NELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKO-MAKSUT JA KESKENER. HANKINNAT	AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	5,1	137,1	294,7	1,7	11,9	450,5
Kurssierot	-0,1	-0,3	-1,3	0,1	0,1	-1,4
Lisäykset	0,2	4,2	8,2	0,2	16,6	29,4
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,3	16,3	29,6	0,5	1,6	48,3
Siirrot erien välillä	0,0	4,4	2,3	0,0	-6,6	0,0
Hankintameno 31.12.	4,9	129,2	274,3	1,4	20,4	430,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	89,9	241,8	1,1	0,0	332,8
Kurssierot	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-1,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	15,8	26,6	0,4	0,0	42,8
Tilikauden poisto	0,0	4,7	10,4	0,1	0,0	15,1
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,0	-3,1	1,3	0,0	0,0	-1,9
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	75,5	225,9	0,9	0,0	302,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	4,9	53,6	48,4	0,5	20,4	127,9
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.			45,9			

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittuja koneita ja laitteita 0,7 milj. euroa.

Raisio leikkasi myllyliiketoiminnan ylikapasiteettia sulkemalla vehnä- ja ruismyllyt Nokialla, mistä johtuen kirjattiin 2,0 milj. euron arvonalennus koneisiin ja 1,3 milj. euron liikearvo kirjattiin kokonaan alas. Erikoisrehutehtaan heikentyneet kannattavuusnäkymät johtivat omaisuuserien uudelleenarviointiin. Omaisuuteen kirjattiin 1,8 milj. euron arvonalennus. Loppuvuodesta liiketoiminta myytiin kokonaan. Mallasliiketoiminnan omaisuuteen vuonna 2005 tehty arvonalennus arvioitiin uudelleen johtuen markkinatilanteen parantumisesta ja hinnoittelurakenteen muutoksista. Arvioinnin perusteella arvonalennukselle ei enää ollut perusteita, minkä vuoksi kirjattiin 6,0 milj. euron arvonalentumistappion peruutus.

10. LIIKEARVOJEN TESTAUS

Konsernissa on jäljellä yksi liikearvo. Liikearvo liittyy elintarvikkeen Puolan margariiniliiketoimintaan. Liikearvon määrä oli 1,2 milj. euroa 31.12.2008 (1,3 milj. euroa).

Arvon alentumistestausta varten liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Arvon alentumistestauksissa kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat viisi seuraavaa vuotta. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista kasvutekijää.

Käyttöarvon määrittämisessä käytetyt perusolettamukset ovat:

Budjetoitu käyttökateprosentti *)	7,3	8,0
Kasvuprosentti **)	3,0	1,9
Diskonttauskorko	10,6	10,6

*) Budjetoitu keskimääräinen laskelmissa käytetty käyttökateprosentti

**) Ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa

Koska liikearvon määrä on vähäinen, erillistä herkkyyssanalyyysiä ei esitetä.

Kirjatut arvonalennukset:

Konserni leikkasi vuonna 2007 elintarviketeollisuuden kuuluvan myllyliiketoiminnan ylikapasiteettia, minkä johdosta myös liiketoimintaan liittyvä liikearvo testattiin. Testauksen tuloksena koko 1,3 milj. euron liikearvo kirjattiin pois taseesta.

11. OSUUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ**YHTEISYRITYKSET**

Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	0,5
Kurssierot	0,1	0,0
Vähennykset	-0,1	-0,1
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	-0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1

Yhteisyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa. Tilikauden 2008 alussa konserni myi osuutensa yhteisyritys GoGreen AB:stä. Tilikauden 2007 aikana yhteisyritys ZAO Skandinavskij Korm Venäjällä purettiin.

OSAKKUUSYRITYKSET

Kirjanpitoarvo 1.1.	1,4	1,8
Kurssierot	0,0	-0,2
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset	-0,8	-0,3
Osuus tilikauden tuloksesta	0,1	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,6	1,4

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon 31.12.2008 ei sisälly liikearvoa (0,2 milj. euroa vuonna 2007). Tilikauden 2008 alussa konserni myi osuutensa latvialaisesta osakkuusyrityksestään AS Rigas Dzirnavnieks. Tilikaudella 2007 konserni myi Vihannin Vedenpuhdistamo Oy:n ja puolalaisen Obory w Kozienicach Sp. Z o.o.:n.

Konsernin omistusosuutta vastaavat määrät yhteisyritysten varoista ja veloista sekä liikevaihdoista ja tuloksesta:

Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät varat ja velat:

Pitkäaikaiset varat	0,0	0,2
Lyhytaikaiset varat	1,7	2,6
Pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Lyhytaikaiset velat	1,6	3,0
Varat netto	0,1	-0,1

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Yhteisyrityksiin tehtyihin sijoituksiin liittyvät tuotot ja kulut:		
Liikevaihto	16,0	18,5
Kulut	16,0	19,0
Voitto/tappio	0,0	-0,5
Osakkuusyritysten yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:		
Varat	2,0	29,6
Velat	0,4	26,1
Liikevaihto	0,9	22,0
Voitto/tappio	0,1	-0,3
12. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT		
Noteeraamattomat osakesijoitukset	0,6	0,6
Myytävissä olevat sijoitukset yhteensä	0,6	0,6
Noteeraamattomat osakesijoitukset on esitetty hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.		
13. PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Lainasaamiset ulkopuolisilta	0,6	0,9
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,4
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,6	1,3
Edellä esitetty pitkäaikainen lainasaaminen koostuu USD-määräisestä vaihtuvakorkoisesta saamisesta. Pitkäaikaisten saamisten käyvät arvot esitetään liitteessä 27.		
Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta, siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Lainasaamiset muodostavat luottoriskikeskittymän, koska ne ovat yhdeltä yhtiöltä.		
14. VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet ja tarvikkeet	47,9	64,4
Keskeneräiset tuotteet	8,7	8,3
Valmiit tuotteet/tavarat	16,6	18,8
Ennakkomaksut	0,1	0,2
Vaihto-omaisuus yhteensä	73,3	91,7
Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia kirjauksia, joilla vaihto-omaisuuden arvoa olisi alennettu vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.		
15. MYyntISAAMISET JA MUUT SAAMISET		
Myyntisaamiset	51,6	45,0
Saamiset osakkuusyrityksiltä	1,4	2,3
Siirtosaamiset	2,5	4,1
Ennakkomaksusaamiset	0,1	0,0
Pitkäaikaisten lainasaamisten lyhennyserä	0,3	0,4
lyhytaikaiset lainasaamiset	0,7	0,0
Yhtiöveron hyvityssaamiset	6,7	7,3
Muut saamiset	2,7	11,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	66,0	70,1
Tilinpäätöshetkellä konsernin myyntisaamisista kolme neljäsosaa oli euromääräisiä, kymmenesosa Puolan zloty-määräisiä, lähes kymmenesosa ruplamääräisiä ja loput muita valuuttoja.		
Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli yli 60 päivää sitten erääntyneitä myyntisaamisia, joiden arvo ei ole alentunut, 1,2 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2007). Erääntyneiden saamisten ikäjakauma on seuraava:		
Erääntyneet 61–180 päivää	1,0	2,0
Erääntyneet yli 180 päivää	0,2	0,2
	1,2	2,2

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Myyntisaamisista on vähennetty seuraavat erät :		
Arvo 1.1.	0,6	0,9
Lisäykset	1,0	0,2
Vähennykset	-0,3	-0,4
Arvo 31.12.	1,2	0,6

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 1,0 milj. euroa (0,3 milj. euroa tilikaudella 2007).

Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät ovat liiketoimintaan kuuluvien tuottojen ja kulujen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia. IAS 39 mukaan rahoitusvaroihin luettavien saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 27.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta siinä tapauksessa, että toiset sopimusoapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

16. KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

Rahoitusarvopaperit	65,2	27,7
Johdannaissopimukset	1,6	0,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat yhteensä	66,8	27,9

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät joukkovelkakirjalainat, rahasto-osuudet ja 12 kuukauden sisällä erääntyvät pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat sijoitus- ja yritystodistukset sekä kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat euromääräisiä. Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset osapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuului eriin tehdyt sijoitukset on hajautettu huolellisesti, eikä niihin liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

17. RAHAVARAT

Käteinen raha ja pankkitilit	12,8	15,9
------------------------------	------	------

Lyhytaikaiset pankkitalletukset ovat pääosin euromääräisiä ja vaadittaessa nostettavissa.

18. OMA PÄÄOMA

Emoyrityksen osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

(MILJ. EUROA)	1 000 KPL		OSAKEPÄÄOMA		OMAT OSAKKEET	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 474	34 474	5,8	5,8		
Omien osakkeiden hankinta, kantaosakkeet	-198	-158			-0,4	-0,3
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 675	130 675	22,0	22,0		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet	72				0,2	
Omien osakkeiden hankinta, vaihto-osakkeet	-9 231	-8 231			-19,1	-17,6
Yhteensä	155 793	156 760	27,8	27,8	-19,3	-17,9

Muuntoerot:

Muuntoerot-rahasto sisältää itsenäisten ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Myös itsenäisiin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Omat osakkeet:

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Omia osakkeita on hankittu pörssistä vuosina 2005–2007 yhteensä 8 388 800 kappaletta, 8 230 500 vaihto-osaketta ja 158 300 kantaosaketta. Vuonna 2008 on hankittu lisää yhteensä 1 039 508 kappaletta, 1 000 000 vaihto-osaketta ja 39 508 kantaosaketta. Tilikauden 2008 aikana on omia osakkeita luovutettu johdolle ja avainhenkilöille palkkiona vuoden 2007 hyvästä suorituksesta yhteensä 72 000 kappaletta vaihto-osakkeita. Tilikauden 2008 lopussa konsernin hallussa oli omia osakkeita yhteensä 9 356 308 kappaletta, joista 9 158 500 kappaletta vaihto-osakkeita ja 197 808 kappaletta kantaosakkeita. Omien osakkeiden jäljellä oleva hankintameno on yhteensä 19,3 milj. euroa ja se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Osingot:

Tilinpäätöspäivän jälkeen emoyrityksen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,07 euroa/osake.

Kumulatiiviset muuntoerot:

Muuntoerot 1.1.

konserniyritykset

-2,2

-1,3

osakkuusyritykset

-0,1

0,0

-2,3

-1,2

Muuntoeron muutos

konserniyritykset

-1,0

-0,9

osakkuusyritykset

0,1

-0,2

-0,9

-1,1

Muuntoerot 31.12.

konserniyritykset

-3,2

-2,2

osakkuusyritykset

0,0

-0,1

-3,2

-2,3

19. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Raisio Oyj:n hallitus päätti 28.5.2008 kolmevuotisesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä osaksi Raisio konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Järjestelmässä voidaan kolmen vuoden aikana luovuttaa yhteensä enintään 1 600 000 vaihto-osaketta, jotka jo ovat yhtiön omistuksessa. Palkkio suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahaosuus on tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluontoiset maksut.

Kannustinjärjestelmän ensimmäinen ansaintajakso on tilikausi 2008. Sovellettavat ansaintakriteerit ovat liikevaihdon kasvu (painoarvo 30 %) ja tulos ennen veroja ilman kertaluontoisia eriä (70 %). Luovutettavien osakkeiden määrä on enintään 400 000 osaketta. Ansaitun palkkion määrä todetaan asetettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella tilinpäätöksen valmistuttua keväällä 2009 ja palkkio suoritetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille elokuussa 2009. Palkkiona luovutettavia osakkeita koskevat 1.9.2011 asti ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli henkilön työ- tai tehtäväsopimus päättyy ennen luovutusrajoituksen lakkaamista. Palautusvelvollisuus koskee myös rahaosuutta siltä osin, kuin verojen ja veroluontoisten maksujen määrä alenee osakkeiden palautuksen johdosta. Ensimmäisellä jaksolla järjestelmässä on 15 henkilöä.

Osana johdon ja avainhenkilöiden palkitsemista konserni luovutti keväällä 2008 aiemmin hankkimiaan omia vaihto-osakkeita vastikkeetta yhteensä 72 000 kappaletta palkkiona vuoden 2007 hyvästä suorituksesta.

Osakkeina ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia maksuja sisältyy työsuhte-etuuksista johtuviin kustannuksiin:

Osakkeina suoritettut

0,1

Osakkeina suoritettavat

0,1

Rahana suoritettut

0,0

Rahana suoritettavat

0,3

Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat

0,3

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Käyvän arvon laskennassa käytetyt parametrit:		
Tilikaudelta myönnettävien osakkeiden lukumäärä, kpl	361 000	
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, euroa	1,71	
Oletetut osingot vuodelta 2008, euroa	0,07	
Osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä, euroa*)	1,64	
Osakkeen kurssi tilinpäätöshetkellä, euroa	1,47	
Palautuvien oletus ennen palkkion suorittamista, %	0,0	
Palautuvien oletus sitovuusaikana, %	0,0	
Ansaintakriteerien toteumaoletus, %**)	96,3	
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, milj. euroa	0,6	
Peruuntuneet	0,0	
Osakepalkkion käypä arvo tilinpäätöshetkellä, milj. euroa	0,5	

*) Osakkeen kurssi vähennettynä ansaintajaksolta odotettavissa olevilla, arvioituilla osingoilla.

**) Ansaintajaksolta suoritettavan palkkion määrä todetaan asetettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella tilinpäätöksen valmistuttua keväällä 2009. Taulukko perustuu parhaaseen mahdolliseen arvioon, joka konsernilla tilinpäätöshetkellä on niiden osakkeiden määristä, joihin oletetaan syntyvän oikeus.

20. LASKENNALLISET VEROT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2008 aikana:

(MILJ. EUROA)	1.1.2008	KIRJATTU TULOSLAS- KELMAAN	KURSSI- EROT	OSTETUT/ MYYDYT TYTÄR- YHTIÖT	31.12.2008
Laskennalliset verosaamiset:					
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	-0,1			0,0
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0			0,0
Leasing-omaisuus	0,0	0,0			0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,0	0,0			0,0
Eläkevelvoitteet	0,0	0,0			0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	8,9	-2,7			6,2
Muut erät	2,3	-0,6	-0,1		1,5
Yhteensä	11,3	-3,3	-0,1	0,0	7,9
Laskennalliset verovelat:					
Kertyneet poistoerot	1,7	-1,7	0,0		0,0
Leasing-omaisuus	0,0	0,0	0,0		0,0
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0			0,0
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	5,7	0,0			5,7
Muut erät	1,7	0,0			1,7
Yhteensä	9,1	-1,7	0,0	0,0	7,4

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2007 aikana:

(MILJ. EUROA)	1.1.2007	KIRJATTU TULOSLAS- KELMAAN	KURSSI- EROT	OSTETUT/ MYYDYT TYTÄR- YHTIÖT	31.12.2007
Laskennalliset verosaamiset:					
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0		-0,1	0,1
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0			0,0
Leasing-omaisuus	0,0	0,0			0,0
Vahvistetut verotukselliset tappiot	2,5	-2,4			0,0
Eläkevelvoitteet	0,0	0,0			0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	6,7	2,2			8,9
Muut erät	1,4	0,9	0,0	0,0	2,3
Yhteensä	10,7	0,7	0,0	-0,1	11,3
Laskennalliset verovelat:					
Kertyneet poistoerot	0,0	1,7	0,0		1,7
Leasing-omaisuus	0,1	-0,1	0,0		0,0
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0			0,0
Arvonlennukset konserniosakkeiden hankintamenoista	5,7	0,0			5,7
Muut erät	2,1	-0,3			1,7
Yhteensä	7,9	1,3	0,0	0,0	9,1

Myöhemmin käytettäviä verotuksellisia tappioita vastaavaa laskennallista verosaamista on kirjattu sen verran kuin sitä todennäköisesti pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvien voittojen perusteella. Konsernilla oli kertyneitä tappioita yhteensä 47,0 milj. euroa (31.12.2007 49,5 milj. euroa). Suurin osa tappioista vanhenee viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun on olemassa laillisesti toimeenpantava oikeus kuitata ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan. Konsernitaseessa netottamalla määritellyt summat:

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Laskennalliset verosaamiset	7,9	11,3
Laskennalliset verovelat	7,4	9,1
Laskennallinen nettoverosaaminen	0,5	2,2
Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomat voittovarot ovat pääosiltaan negatiiviset, joten niistä ei ole laskettu verovelkaa.		
21. ELÄKEVELVOITTEET		
Taseessa esitetyn velan muutokset:		
Tilikauden alussa	0,2	0,2
Maksetut etuudet	0,0	0,0
Eläkekulut tuloslaskelmassa	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,2	0,2
22. VARAUKSET		
Varaus investointihankkeesta luopumiseen:		
Varaukset 1.1.	1,9	5,1
Varausten lisäykset		
Käytetyt varaukset	-0,8	-3,3
Varaukset 31.12.	1,1	1,9

Konserni kirjasi vuoden 2006 tilinpäätökseen varauksen vireillä olleesta hankkeesta hiutalemyllyn rakentamiseksi Venäjälle. Päätös perustui hankkeen merkittävästi kohonneisiin investointikustannuksiin, joiden arvioitiin johtavan siihen, että hanke ei enää täyttäisi alkuperäisiä tuottovaatimuksia. Varauksesta on käytetty 0,8 milj. euroa vuonna 2008 ja 3,3 milj. euroa vuonna 2007.

(MILJ. EUROA)	2008	2007
23. KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVELAT		
Johdannaissopimukset	0,4	1,5
Johdannaissopimukset ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä korko-, valuutta- ja raaka- ainejohdannaisia.		
24. RAHOITUSVELAT		
Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	7,8	0,0
Eläkelainat	5,8	0,0
Rahoitusleasingvelat	0,7	0,3
Yhteensä	14,3	0,4
Pankki- ja eläkelainat ovat euromääräisiä lainoja.		
Pitkäaikaisista veloista (ml. rahoitusleasingvelat) erääntyy vuonna 2009 4,7 milj. euroa (vertailuvuonna 1,2 milj. euroa), vuosina 2010–2013 yhteensä 13,1 milj. euroa (0,1 milj. euroa) ja vuonna 2014 1,2 milj. euroa (0,0 milj. euroa).		
Lyhytaikaiset		
Shekkitililuotot	0,7	4,6
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	3,4	0,8
Rahoitusleasingvelat	0,5	0,4
Muut korolliset velat	0,8	1,0
Yhteensä	5,5	6,8
Korollisten velkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 27.		
Rahoitusvelat ovat pääasiassa vaihtuvakorkoisia ja euromääräisiä. Pankkilainojen korot on sidottu pääosin 3–12 kuukauden euribor-viitekorkoihin. Eläkelainan koronmääräytymisjakson pituus on 3 vuotta.		
Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat:		
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	0,5	0,4
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,7	0,3
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	1,2	0,8
Rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	0,4	0,3
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,6	0,3
Bruttomääräinen kokonaissijoitus	1,0	0,7
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,2	0,1
Rahoitusleasingvelkojen kokonaismäärä	1,2	0,8
25. OSTOVELAT JA MUUT VELAT		
Pitkäaikaiset		
Muut velat	0,1	0,0
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	29,8	37,8
Velat osakkuusyrityksille	0,2	0,5
Siirtovelat	14,1	13,3
Ennakkomaksut	5,2	2,3
Muut velat	5,7	7,9
Yhteensä	54,9	61,8

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen ja rahoituserien jaksotuksia. Näistä merkittävimmät ovat palkkojen, palkkioiden ja henkilösivukulujen jaksotukset, joita vuonna 2008 oli 8,5 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2007).

26. RAHOITUSRISKIENHALLINTA

JOHDANTO

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten osaltaan turvata ja varmistaa konsernin tuloksen kertyminen. Rahoituksen hoito ja rahoitusriskienhallinta on keskitetty talousjohtajan alaisuudessa toimivalle rahoitusosastolle riittävän asiantuntemuksen sekä kattavan ja kustannustehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Tulosityksiköt informoivat keskeisistä riskeistään rahoitusosastoa, joka kokoaa yhteen koko konsernin riskit ja raportoi riskipositiot talous- ja liiketoimintajohdolle kuukausittain ja neljännesvuosittain. Rahoitusosaston toimintaa riskienhallinnassa sääntelee hallituksen hyväksymä rahoitusriskienhallintapolitiikka. Kaikki merkittävät lainanotto päätökset tekee hallitus rahoitusosaston esityksestä.

ERI RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Luottoriskit

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa sopimusosapuoli ei kykene täyttämään tai ei halua täyttää omaa velvoitettaan. Rasio altistuu vastapuoliriskille rahoitusosaston sijoittaessa varoja rahoitusmarkkinoille sekä operoidessa johdannaisinstrumenteilla. Rahoitusosasto vastaa tekemiinsä sijoituksiin, lainasaamiisiin ja johdannaissopimuksiin liittyvästä vastapuoliriskistä. Tämän riskin hallinnassa käytetyistä keinoista keskeisimmät ovat huolellinen, hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien valinta, vastapuolikohtaiset limiitit sekä hajauttaminen.

Sijoitustoiminta

Rahoitusvarojen sijoittamista on säännelty politiikassa tehtävän sijoituksen määrän, maturiteetin ja vastapuolten osalta. Maturiteetiltaan lyhyt- ja pitkäaikaisten suorien korkosijoitusten lisäksi varoja voidaan sijoittaa korkorahastoihin sekä osakkeisiin ja osake-rahastoihin. Talousjohtajalla on oikeus politiikassa asetetuin perustein päättää konsernin sijoitusten vastapuoliksi hyväksyttävistä tahoista. Vastapuolina voivat lähtökohtaisesti olla Euroopan rahaliiton jäsenvaltiot, suuret suomalaiset kunnat ja niiden yhteenliittymät, Suomessa yrityspankkitoimintaa harjoittavat rahalaitokset sekä Euroopan rahaliiton jäsenvaltiossa rekisteröidyt yritykset, joilla on hyvä luottoluokitus.

Myyntin luottoriski

Tulosityksiköt tekevät konsernin antamien ohjeiden puitteissa itsenäisesti vastapuoliriskien liittyviä päätöksiä, kuten päättävät asiakkaaksi hyväksymisen kriteereistä, sovellettavista myyntiehtoista ja vaadittavista vakuuksista, samoin kuin ne vastaavat myyntisaamisten luottoriskistä. Myyntisaamia voidaan turvata myös luottovakuutuksilla.

Likviditeettiriskit

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että konsernin rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kattaisi liiketoiminnan tulevia tarpeita. Poliitiikan mukaisesti rahoitusosasto pyrkii ylläpitämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa ja tasolla, jolla turvataan johdon strateginen toimintavapaus. Konsernin likvidit varat muodostuvat sijoitetuista rahoitusvaroista ja rahoittajien kanssa sovitusta, nostamattomista luotoista ja tililimiiteistä. Maksuvalmiusreserviin kuuluu mm. sovittu 90 miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelma. Varainhankinnan riskiä hajauteen hankkimalla rahoitusta eri lähteistä.

Markkinariskit

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin nettorahoituskuluihin ja -tuottoihin sekä eri korkosijoitusten ja korkojohdannaisten markkina-arvoihin seuraavan 12 kuukauden aikana. Korkoriskiä hallitaan ohjaamalla luottosalkun ja korkosijoitusten rakennetta ja duraatiota politiikan sallimissa rajoissa tavoitteena mahdollisimman alhaiset rahoituskulut ja korkeat rahoitustuotot. Korkoprofiilin muokkauksessa välineinä voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia sekä korkotermeineitä ja -optioita. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoinna nimellisarvoltaan 10 miljoonan euron euromääräinen koronvaihtosopimus. Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus korollisten sijoitusten ja velkojen korkotuottoihin ja -kuluihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Kannettavan korkoriskin enimmäismäärä on säännelty rahoitusriskienhallintapolitiikassa.

KORKORISKI MILJ. EUROA	31.12.2008	31.12.2007
Markkinakorkojen 1 %-yksikön nousun vaikutus:		
Korkotuottoihin	0,6	0,3
Korkokuluihin	0,0	0,0
Markkina-arvojen muutos	0,0	0,0
Nettovaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin	0,6	0,3

Raision korkoaseman herkkyyks koronmuutoksille saadaan laske- malla paljonko koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosentti- yksikön suuruinen muutos muuttaa nettokorkokuluja ja -tuottoja. Tarkastelussa huomioidaan Raision korolliset sijoitukset sekä velat. Konsernin taserakenteen vuoksi korkoriskien hallinta painottuu sijoitusten korkoriskien hallintaan. Korkosijoitusten pääpaino on tilikautena ollut juoksuajaltaan lyhytaikaisissa sijoituksissa. Tilin- päätöshetkellä 31.12.2008 Raision korkoherkkyyks 1 prosenttiyksikön suuruuselle koronnousulle oli noin + 0,6 miljoonaa euroa (+ 0,3 milj. euroa) ja koronlaskulle noin -0,6 miljoonaa euroa (-0,3 milj. euroa). Jos korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2008 olisi ollut 1 prosentti- yksikköä korkeampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi +0,5 miljoonaa euroa (+0,2 milj. euroa). Jos taas korkotaso tilinpää- töshetkellä 31.12.2008 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä matalampi, vai- kutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi -0,5 miljoonaa euroa (-0,2 milj. euroa). Mikäli sijoitus- salkun duraatio muuttuu tai kon- sernin taseasema muuttuu, myös korkoherkkyyks tilanne muuttuu.

Valuuttariski

Raisio suojautuu valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös budjetoitujen kassavirtojen aiheuttamaa kurssiriskiä vastaan. Valuuttariskin hallintaan käytetään valuuttatermiinejä, jotka ovat harvoin yhtäjaksoisesti avoinna yli 12 kuukautta.

Konsernin valuuttariskipolitiikassa on määritelty enimmäismäärä kannettavalle, avoimelle nettopositiolle, ja se koostuu lähinnä kotimaisten konserniyhtiöiden valuuttariskiä synnyttävistä kaupallisista ja rahoituksellisista eristä sekä niitä suojaavista johdannaisista. Valuuttariskiä syntyy lähinnä Venäjän rupla-, Ruotsin kruunu- ja Yhdysvaltain dollarimääräisistä eristä.

Konsernin valuuttariski 31.12.2008 on 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa), jos muut valuutat heikkenivät 5 prosenttia euroon verrattuna ja sen vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,1 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa). Tilinpäätöshetkellä oli avoimena nimellisarvoltaan 28,9 milj. euroa 1–12 kuukauden RUB-, SEK- ja USD-valuuttatermiinejä. Konserniyhtiöiden muita kotivaluuttoja kuin euroa vastaan avoinna olevat valuuttapositiot eivät ole mainittavia.

(MILJ. EUROA)					
VALUUTTARISKIT 31.12.2008			VALUUTTARISKIT 31.12.2007		
Valuuttariski, nettoasema			Valuuttariski, nettoasema		
RUB	SEK	USD	RUB	SEK	USD
0,3	-0,2	1,4	0,0	0,5	-0,6
5 %:n heikentyminen valuutassa euroa vastaan:					
RUB	SEK	USD	RUB	SEK	USD
0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

Hyödykehintariski

Raision suojautuu raaka-aineostojen ja tuotemyyntien eriaikaisuudesta johtuvalta epävarmuudelta toimimalla riskineutraalisti siten, että sitovat, fyysiset osto- ja myyntisopimukset pidetään määrällisesti tasapainossa. Konserni käyttää rahoitusriskipolitiikan sallimia hyödykejohdannaisia suojautuakseen tulosriskiltä tilanteissa, joissa fyysisten sitoumusten tasapainoa ei saada halutulle tasolle riittävän nopeasti. Suojausinstrumentteina käytetään lyhytaikaisia rypisifutuurisopimuksia.

Hyödykeriskistä raportoidaan talous- ja liiketoimintajohdolle kuukausittain raportilla, jossa konsernin riskiasemaa seurataan riskiyksiköittäin ja riskipolitiikan sallimissa rajoissa. Riskiasema 31.12.2008 oli 24,4 miljoonaa kiloa (3,8 milj. kiloa). Hyödykeriskiä seurataan myös riskiaseman Value-at-Risk (VaR) -tarkastelulla. Avoimen position VaR-lukua tarkasteltaessa otetaan huomioon kaupallinen hyödykepositio sekä tätä suojaavat johdannaisopimukset. (VaR on laskettu yhden viikon tarkastelujaksolla sekä 95 %:n luottamustasolla.)

Riippuen Raision kulloinkin vallitsevasta hyödykeasemasta, tuloslaskelma- ja tasevaikutusten laajuus ja määrä voivat poiketa alla esitetystä VaR-luvusta.

(MILJ. EUROA)		
HYÖDYKEPOSITION VALUE-AT RISK	31.12.2008	31.12.2007
VaR	0,4	0,1

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2008 mitattu hyödykeposition VaR-riski vaikuttaisi toteutuessaan Raision verojen jälkeiseen tulokseen $\pm 0,3$ miljoonaa euroa ($\pm 0,0$ milj. euroa).

(MILJ. EUROA)		
JOHDANNAISTEN NIMELLISARVOT	31.12.2008	31.12.2007
Korkojohdannaiset	10,0	0,0
Valuuttajohdannaiset	28,9	18,6
Hyödykejohdannaiset	0,0	11,2

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on vahvan pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto.

Pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella. Konsernin oma pääoma oli vuoden 2008 lopussa 279,4 milj. euroa (278,8 milj. euroa) ja omavaraisuusaste oli 77,9 % (77,9 %). Omavaraisuusastetta laskettaessa oma pääoma jaetaan taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot. Omavaraisuusasteet olivat seuraavat:

	31.12.2008	31.12.2007
Oma pääoma, milj. euroa	279,4	278,8
Taseen loppusumma, milj. euroa	364,0	360,3
Omavaraisuusaste	77,9 %	77,9 %

27. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

(MILJ. EUROA)		KIRJANPITO- ARVO 2008	KÄYPÄ ARVO 2008	KIRJANPITO- ARVO 2007	KÄYPÄ ARVO 2007
	LIITETIETO				
Rahoitusvarat					
Myytavissä olevat rahoitusvarat	12	0,6	0,6	0,6	0,6
Lainasaamiset	13	1,7	1,7	1,2	1,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15	53,1	53,1	47,2	47,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	16	65,2	65,2	27,7	27,7
Rahavarat	17	12,8	12,8	15,9	15,9
Johdannaiset	16	1,6	1,6	0,2	0,2
Rahoitusvelat					
Pankkilainat	24	10,0	10,0	0,8	0,8
Eläkelainat	24	7,0	6,9		
Muut lainat	24	0,8	0,8	1,0	1,0
Shekkitiliiluotot	24	0,7	0,7	4,6	4,6
Rahoitusleasingvelat	24	1,2	1,0	0,8	0,7
Ostovelat ja muut velat	25	53,0	53,0	57,5	57,5
Johdannaiset	23	0,4	0,4	1,5	1,5

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Osake- ja rahoitusarvopaperisijoitukset:

Myytavissä olevat julkisesti noteerattavat osakkeet arvostetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n noteeraamiin tilinpäätöspäivän ostokursseihin. Noteeraamattomat osakesijoitukset on kirjattu hankintahintaan, koska niiden arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista, eikä käypä arvo ole ollut määritettävissä luotettavasti. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvarat ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden arvostuksessa on käytetty tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai sopimuksen pituutta vastaavia markkinakorkoja.

Johdannaiset:

Korko-, valuutta- ja hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Lainasaamiset, pankki- ja eläkelainat sekä rahoitusleasingvelat:

Lainasaamisten ja pankki- sekä eläkelainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, joka vastaa kyseisissä sopimuksissa määritettyjä korkoja vastaavia markkinakorkoja. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, joka vastaa samanlaisten leasingsoimusten korkoa.

Ostovelat ja muut velat tai myyntisaamiset ja muut saamiset:

Ostovelkojen ja muiden velkojen tai myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen tai saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

28. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana:

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Yhden vuoden kuluessa	0,8	1,1
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	0,5	0,9
Viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua	0,5	0,5
Yhteensä	1,8	2,5

Konserni on vuokrannut autoja, tuotantotiloja ja maa-alueita.

Vuoden 2008 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 3,6 milj. euroa (5,2 milj. euroa)

29. VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

Vakuudeksi annettu omaisuus:

Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut kiinteistökiinnitykset	0,0	0,7

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vastuusitoumukset yhtiön itsensä puolesta	0,0	1,5
---	-----	-----

Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Takaukset	0,0	0,1

Muut vastuut		
Muut taloudelliset vastuut	1,7	2,0

Sitoutuminen investointimaksuihin		
Tilinpäätöshetkellä voimassa olleet sitoumukset investointimaksuihin	0,8	2,7

30. LÄHIPIIRITIEDOT

Konsernin tytär-, yhteis- ja osakkuusyritykset

	KONSERNIN OMISTUSOSUUS, %	EMOYHTIÖN OMISTUSOSUUS, %
TYTÄRYRITYKSET		
Elintarvike		
Carlshamn Mejeri Produktion AB, Ruotsi	100,00	
OOO Ecomilk, Venäjä	100,00	
OOO Raisio, Venäjä	100,00	
Raisio Eesti AS, Viro	100,00	
SIA Raisio Latvija, Latvia	100,00	
UAB Raisio Lietuva, Liettua	100,00	
OOO Raisio Nutrition, Venäjä	100,00	
Raisio Polska Foods Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Sverige Ab, Ruotsi	100,00	
TOV Raisio Ukraina, Ukraina	100,00	
Ravintoraisio Oy / Margariini, Mylly ja Non Dairy, Raisio	100,00	100,00
ZAO Zolotaya Melnitsa, Venäjä	74,90	
Rehu & Mallas		
Raisio Malt Oy, Raisio	100,00	100,00
Ravintoraisio Oy / Kasviöljy, Raisio	100,00	100,00
Rehuraio Oy, Raisio	100,00	100,00
Ainesosat		
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Ravintoraisio Oy / Ainesosat, Raisio	100,00	100,00
Muu toiminta		
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
YHTEISYRITYKSET		
Elintarvike		
Ateriamestarit Oy, Turku	50,00	
OSAKKUUSYRITYKSET		
Rehu & Mallas		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Liiketoimet lähipiirin kanssa:		
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	13,6	12,8
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,1	3,1
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	1,1	0,0
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,9	0,6
Lyhytaikaiset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	1,4	2,3
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,2	0,5
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille tapahtuvat käypään markkinahintaan.		
Johdon työsuhde-etuudet:		
Palkat ja palkkiot	2,0	1,7
Irtisanomisen yhteydessä suoritettut korvaukset	0,1	0,3
Yhteensä	2,1	2,0

(MILJ. EUROA)	2008	2007
Hallintoneuvoston jäsenten palkkiot:	0,0	0,0
Hallituksen jäsenten palkkiot:	0,3	0,3
Toimitusjohtajan sekä konsernin johtoryhmän palkat ja palkkiot:		
Matti Rihko	0,5	0,4
Muu johtoryhmä	1,2	1,0
Yhteensä	1,7	1,4

Eläke- ja muut etuudet:

Konsernin johtoon kuuluvilla henkilöillä on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Toimitusjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta molemmin puolin. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisajan palkan lisäksi korvaukseen, mikä määrältään vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa.

KONSERNIN TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2008	2007	2006
Tulos ja kannattavuus			
Liikevaihto, milj. euroa ¹⁾	504,0	421,9	402,6
muutos, %	19,5	4,8	1,2
Kansainvälinen liikevaihto, milj.euroa ¹⁾	203,0	158,0	158,7
% liikevaihdosta	40,3	37,5	39,4
Liiketulos, milj. euroa ¹⁾	28,3	10,6	-28,1
% liikevaihdosta	5,6	2,5	-7,0
Tulos ennen veroja ¹⁾	27,5	9,5	-33,2
% liikevaihdosta	5,5	2,3	-8,3
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	8,0	2,9	-10,7
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	9,8	3,5	-9,1
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Oma pääoma, milj. euroa	279,4	278,8	290,4
Korollinen rahoitusvelka, milj. euroa	19,7	7,2	23,2
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	-58,2	-36,5	-55,6
Taseen loppusumma, milj. euroa	364,0	360,3	387,4
Omavaraisuusaste, %	77,9	77,9	75,0
Nettovelkaantumisaste, %	-20,8	-13,1	-19,1
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	52,7	15,6	15,1
Muut tunnusluvut			
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa ¹⁾	29,1	31,4	27,6
% liikevaihdosta	5,8	7,5	6,9
Tutkimus- ja kehityksenot, milj. euroa ¹⁾	5,8	6,4	9,8
% liikevaihdosta	1,2	1,5	2,4
Henkilökunnan määrä, keskimäärin ¹⁾	1 048	1 157	1 263

1) Tunnusluvut esitetty jatkuvien toimintojen osalta

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2008	2007	2006
Tulos per osake, jatkuvat toiminnot, euroa ¹⁾	0,14	0,05	-0,22
Liiketoiminnan rahavirta/osake, euroa ¹⁾	0,34	0,10	0,09
Oma pääoma per osake, euroa ¹⁾	1,79	1,70	1,73
Osinko per osake, euroa	0,07 ²⁾	0,04	0,03
Osinko per tulos, %	50,0	73,2	-13,7
Efektiivinen osinkotuotto, %			
Vaihto-osakkeet	4,8	2,7	1,7
Kantaosakkeet	4,3	2,6	1,7
P/E-luku			
Vaihto-osakkeet	10,5	27,5	-8,2
Kantaosakkeet	11,7	27,8	-8,2
Oikaistu keskimääräinen kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	1,56	1,95	1,88
Kantaosakkeet	1,66	1,96	1,91
Oikaistu alin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	1,35	1,39	1,35
Kantaosakkeet	1,38	1,50	1,42
Oikaistu ylin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	1,87	2,33	2,44
Kantaosakkeet	1,85	2,25	2,44
Oikaistu kurssi 31.12., euroa			
Vaihto-osakkeet	1,47	1,50	1,79
Kantaosakkeet	1,64	1,52	1,80
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	178,6	183,7	224,9
Kantaosakkeet	56,2	52,2	62,1
Yhteensä	234,8	235,8	287,1
Osakkeiden vaihto, milj. euroa			
Vaihto-osakkeet	44,2	100,0	121,1
Kantaosakkeet	1,3	2,6	2,8
Yhteensä	45,5	102,6	124,0
Vaihdettu määrä			
Vaihto-osakkeet, 1 000 kpl	28 365	51 309	64 308
% kokonaismäärästä	21,7	39,3	49,3
Kantaosakkeet, 1 000 kpl	808	1 323	1 479
% kokonaismäärästä	2,3	3,8	4,3
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	122 310	124 553	125 843
Kantaosakkeet	34 294	34 462	34 524
Yhteensä	156 605	159 015	160 367
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	121 516	122 444	125 655
Kantaosakkeet	34 276	34 316	34 522
Yhteensä	155 793	156 760	160 177

1) Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita

2) Hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,07 euroa osakkeelta

TALOUDELLISEN KEHITYKSEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO %, (ROE)*	$\frac{\text{TULOS ENNEN VEROJA} - \text{TULOVEROT}}{\text{OMA PÄÄOMA (KESKIMÄÄRIN VUODEN AIKANA)}} \times 100$
SUOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO %, (ROI)*	$\frac{\text{TULOS ENNEN VEROJA} + \text{RAHOITUSKULUT}}{\text{OMA PÄÄOMA} + \text{KOROLLISET RAHOITUSVELAT (KESKIMÄÄRIN VUODEN AIKANA)}} \times 100$
OMAVARAISUUSASTE %	$\frac{\text{OMA PÄÄOMA}}{\text{TASEEN LOPPUKESKIMÄÄRÄ} - \text{SAADUT ENNAKOT}} \times 100$
KOROLLISET NETTORAHOITUSVELAT	KOROLLISET RAHOITUSVELAT – RAHAVARAT JA KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT
NETTOVELKAANTUMISASTE %	$\frac{\text{KOROLLISET NETTORAHOITUSVELAT}}{\text{OMA PÄÄOMA}} \times 100$

OSAKEKOHTAISTEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOS PER OSAKE*	$\frac{\text{EMOYRITYKSEN OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVA TILIKAUDEN TULOS}}{\text{TILIKAUDEN KESKIMÄÄRÄINEN OSAKEANTIOIKAISTU OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ}}$
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA PER OSAKE	$\frac{\text{LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA}}{\text{TILIKAUDEN KESKIMÄÄRÄINEN OSAKEANTIOIKAISTU OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ}}$
OMA PÄÄOMA PER OSAKE	$\frac{\text{EMOYRITYKSEN OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA}}{\text{OSAKKEIDEN OSAKEANTIOIKAISTU LUKUMÄÄRÄ 31.12.}}$
OSINKO PER OSAKE	$\frac{\text{TILIKAUDELTA JAETTU OSINKO}}{\text{OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ TILIKAUDEN LOPUSSA}}$
OSINKO PER TULOS %*	$\frac{\text{OSAKEKOHTAINEN OSINKO}}{\text{OSAKEKOHTAINEN TULOS}} \times 100$
EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO %	$\frac{\text{OSAKEANTIOIKAISTU OSINKO OSAKETTA KOHTI}}{\text{OSAKEANTIOIKAISTU, TILIKAUDEN VIIMEINEN KAUPANTEEKOKURSSI}} \times 100$
HINTA/VOITTO-SUHDE (P/E-LUKU)*	$\frac{\text{OSAKEANTIOIKAISTU, TILIKAUDEN VIIMEINEN KAUPANTEEKOKURSSI}}{\text{OSAKEKOHTAINEN TULOS}}$
OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO	OSAKEANTIOIKAISTU, TILIKAUDEN VIIMEINEN KAUPANTEEKOKURSSI X OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ 31.12. ILMAN KONSERNIN HALLUSSA OLEVIA OMIA OSAKKEITA

*TUNNUSLUKUJEN LASKENNASSA ON KÄYTETTY JATKUVIEN TOIMINTOJEN TULOSTA

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Raision markkina-arvo vuoden 2008 lopussa oli 248,6 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaisvaihto ylsi lähes 45,5 miljoonaan euroon. Vaihto-osakkeen päätöskurssi 30.12.2008 oli 1,47 euroa ja kantaosakkeen 1,64 euroa. Hallitus esittää 0,07 euron osingon maksamista kevään 2009 yhtiökokoukselle.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKELAJIT

Raisio Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 27 776 072,91 euroa, joka 31.12.2008 jakaantui 34 474 150 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 130 674 880 vaihto-osakkeeseen (sarja V). Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kantaosakkeiden osuus osakekannasta oli 20,9 % ja äänimäärästä 84,1 % ja vaihto-osakkeiden vastaavasti 79,1 % ja 15,9 % (31.12.2008). Yhtiön vähimmäispääoma on 25 000 000 euroa ja enimmäispääoma 100 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyä muuttamatta. Osakepääoma ei ole muuttunut vuoden 2008 aikana. Yhtiön liikkeeseen laskemia osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita ei ole.

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä (jäljempänä: pörssi). Yhtiön vaihto-osakkeet noteerataan keskusurten yhtiöiden ryhmässä toimialana päivittäistavarat ja kantaosakkeet Pre-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIIV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeen RAIKV ja FI 0009800395. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto-osakkeilla ja kantaosakkeilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Yhtiökokouksessa kukaan ei ole oikeutettu äänestämään suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä.

Kantaosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan hallituksen suostumus. Suostumus tarvitaan siinäkin tapauksessa, että luovutuksensaajalla jo on hänelle rekisteröityjä kantaosakkeita. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelystä päätoimisesti harjoittava luonnollinen henkilö. Mikäli suostumusta ei anneta, hallituksen on muunnettava luovutettu kantaosake vaihto-osakkeeksi.

Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi sekä pyynnöstä antaa ennakkotiedon siitä, tullaanko hakijalle antamaan suostumus kantaosakkeiden hankintaan vai ei. Vuoden 2008 aikana 100 (sata) kantaosaketta muunnettiin vaihto-osakkeiksi.

Arvo-osuusjärjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu suostumusta, ovat ns. odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakasluetteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunnettu vaihto-osakkeiksi. Odotusluettelossa oli 5,6 miljoonaa kantaosaketta 31.12.2008.

KAUPANKÄYNTI RAISION OSAKKEILLA

V-osakkeen ylin hinta oli 1,87 euroa, alin 1,35 euroa ja keski-kurssi 1,56 euroa. Vuoden lopussa V-osakkeen hinta oli 1,47 euroa. V-osakkeita vaihdettiin yhteensä 28,4 miljoonaa kappaletta (51,3 milj. kpl vuonna 2007) eli noin 22 prosenttia V-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 44,2 miljoonaa euroa (100,0 milj. euroa).

K-osakkeen ylin hinta oli 1,85 euroa, alin 1,38 euroa ja keski-kurssi 1,66 euroa. Vuoden lopussa K-osakkeen hinta oli 1,64 euroa. K-osakkeen vaihto oli 0,8 miljoonaa osaketta (1,3 milj. kpl) ja vaihdon arvo oli 1,3 miljoonaa euroa (2,6 milj. euroa).

Osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2008 lopussa 248,6 miljoonaa euroa (248,4 milj. euroa) ja ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita 234,8 miljoonaa euroa (235,8 milj. euroa).

OMISTUSRAKENNE

Raisio Oyj:llä oli vuoden 2008 lopussa 37 269 rekisteröityä osakkeenomistajaa (37 873). Suurin omistajaryhmä oli kotitaloudet 58,0 prosentin osuudella osakekannasta (58,8 %).

Raisio Oyj:n hallussa oli 9 158 500 vaihto-osaketta ja 197 808 kantaosaketta 31.12.2008. Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvilla osakkeilla ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Ulkomaalaisten omistus Raision osakekannasta oli kertomusvuonna ylimmillään 15,1 prosenttia, alimmillään 14,4 prosenttia ja sen lopussa 14,8 prosenttia (15,4 %). Arvo-osuusjärjestelmään on siirtämättä 0,5 prosenttia osakkeista.

Arvopaperimarkkinalain 2. luvun 9 §:ssä tarkoitettuja osakkeenomistajien ilmoituksia omistusmuutoksista (ns. liputus-ilmoitus) ei kertomusvuonna yhtiölle tehty.

OSINKOPOLITIikka JA OSINKO

Raision tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kaikille osakkeenomistajilleen kehittämällä liiketoimintaansa ja parantamalla sen kannattavuutta sekä noudattamalla pitkäjänteistä osinkopolitiikkaa. Tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona puolet jatkuvasta liiketoiminnasta syntyvästä osakekohtaisesta tuloksesta edellyttäen, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Raisio Oyj:n 27.3.2008 kokoontunut yhtiökokous päätti 0,04 euron määräisen osingon maksamisesta osaketta kohti ja tämä osinko maksettiin 8.4.2008; ei kuitenkaan yhtiön hallussa olleille osakkeille. Hallitus esittää kevään 2009 varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,07 euron suuruisen osingon maksamista kultakin osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 31.3.2009 ja osingon maksupäivä 7.4.2009.

OSAKEPOHJAISET KANNUSTINJÄRJESTELMÄT 2008–2010

Raisio Oyj:n hallitus päätti toukokuussa 2008 kolmevuotisesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä osaksi Raisio-konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttaa avainhenkilöt yritykseen sekä tarjota heille kilpailukykyinen osakeomistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Järjestelmässä voidaan kolmen vuoden aikana luovuttaa yhteensä enintään 1 600 000 Raisio Oyj:n vaihto-osaketta, jotka jo ovat yhtiön omistuksessa toteutettujen omien osakkeiden hankintojen johdosta. Palkkio suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahasuoritus on tarkoitettu kattamaan osakkeina suoritettavasta palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluontoiset maksut.

Kannustinjärjestelmän ensimmäinen ansaintajakso on tilikausi 2008. Sovellettavat ansaintakriteerit ovat liikevaihdon kasvu (painoarvo 30 %) ja tulos ennen kertaluontoisia eriä ja veroja (70 %). Luovutettavien osakkeiden määrä on enintään 400 000 vaihto-osaketta. Ansaitun palkkion määrä todetaan asetettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella tilinpäätöksen valmistuttua keväällä 2009 ja mahdollinen palkkio suoritetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille elokuussa 2009. Palkkiona luovutettavia osakkeita koskevat 1.9.2011 ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli ao. henkilön työ- tai tehtävä sopimus päättyy ennen luovutusrajoituksen lakkaamista. Ensimmäisellä ansaintajaksolla järjestelmän piirissä on 15 henkilöä.

Joulukuussa 2008 hallitus päätti osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä toiselle ansaintajaksolle, joka on tilikausi 2009. Sovellettavat ansaintakriteerit ovat sidotun pääoman tuotto (painoarvo 1/3) ja tulos ennen kertaluontoisia eriä ja veroja (2/3). Luovutettavien osakkeiden määrä on enintään 600 000 vaihto-osaketta. Ansaitun palkkion määrä todetaan asetettujen tavoitteiden toteutumisen perusteella tilinpäätöksen valmistuttua keväällä 2010 ja mahdollinen palkkio suoritetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille elokuussa 2010. Palkkiona luovutettavia osakkeita koskevat 31.12.2011 ulottuvat luovutusrajoitus ja palautusvelvollisuus, mikäli ao. henkilön työ- tai tehtävä sopimus päättyy ennen luovutusrajoituksen lakkaamista. Toisella ansaintajaksolla järjestelmän piirissä on 55 henkilöä.

JOHDON OSAKKEENOMISTUS

Yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt omistivat 31.12.2008 kantaosakkeita 1 405 760 kappaletta ja vaihto-osakkeita 4 673 401 kappaletta. Tämä on yhteensä 3,7 prosenttia kaikista osakkeista ja 4,00 prosenttia kokonaisäänimäärästä.

Toimitusjohtaja on mukana konsernin osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä, minkä perusteella hänelle voidaan luovuttaa enimmillään 66 667 Raisio Oyj:n vaihto-osaketta elokuussa 2009 (ensimmäinen ansaintajakso) ja enintään 66 667 vaihto-osaketta elokuussa 2010 (toinen ansaintajakso).

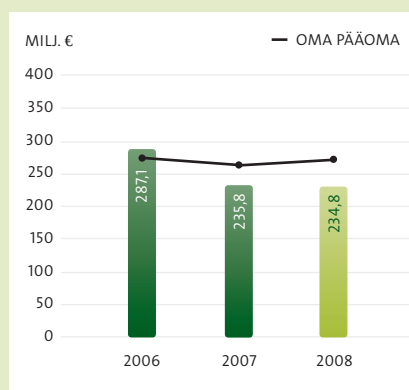
Mikäli toimitusjohtaja tulee saamaan em. enimmäismäärät vaihto-osakkeita, nousee edellä todetun ryhmän omistus yhteensä 3,8 prosenttiin kaikista osakkeista ja 4,01 prosenttiin kokonaisäänimäärästä.

OSAKASSOPIMUKSET

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä voimassa olevia sopimuksia.

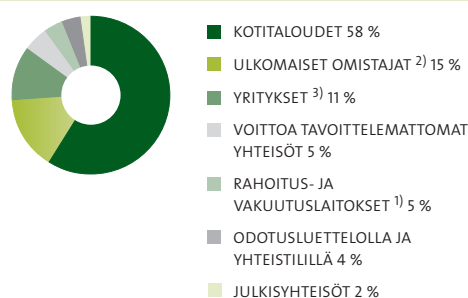
OSAKEPÄÄOMAN RAKENNE 31.12.2008			
	OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ, KPL	OSUUS OSAKKEISTA, %	OSUUS ÄÄNISTÄ, %
VAIHTO-OSAKKEET	130 674 880	79,1	15,9
KANTAOSAKKEET	34 474 150	20,9	84,1
YHTEENSÄ	165 149 030	100,0	100,0

MARKKINA-ARVO

ILMAN YHTIÖN HALLUSSA OLEVIA OSAKKEITA

OMISTAJAT 31.12.2008

¹⁾ ILMAN HALLINTAREKISTERÖITYJÄ

²⁾ SISÄLTÄÄ HALLINTAREKISTERÖIDYT

³⁾ SISÄLTÄÄ YHTIÖN OMISTAMAT OMAT OSAKKEET

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTTAMINEN

Pääsääntöisesti yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää, että muutosehdotusta kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen 6., 7., 8., 9. ja 18. pykälien muuttamiseksi tarvitaan kuitenkin kahdessa peräkkäisessä vähintään 20 päivän väliajalla pidetyssä yhtiökokouksessa kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista tehty päätös. Tietyissä asioissa osakeyhtiölaki edellyttää osakelajikohtaista äänestystä ja osakeenomistajan suostumusta.

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTOS 2008

Varsinainen yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen yhtiöjärjestyksen toimialamääräyksen (3 §) muuttamiseksi siten, että määräyksestä poistettiin maininta elintarvikediagnostiikan laitteista. Muutos on merkitty kaupparekisteriin huhtikuussa 2008.

HALLINTOMALLI

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, joita on vähintään 15 ja enintään 25, valitsee henkilöstöryhmien edustajia lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka alkaa valinnan tekevästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Hallintoneuvostoon kuuluu myös kolme Raision Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa, joiden toimikausi on noin kolme vuotta.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa

valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallitus. Toimitusjohtaja valitaan tehtäväänsä toistaiseksi.

Niin hallintoneuvoston kuin hallituksen jäsenten valinnan suorittava orgaani voi milloin tahansa tehdä uuden valintapäätöksen ja jäsenen tai kaikkien jäsenten tehtävä voi siten päättyä myös kesken toimikauden.

HALLITUKSEN VALTUUDET OMIA OSAKKEIDEN HANKKIMISEEN

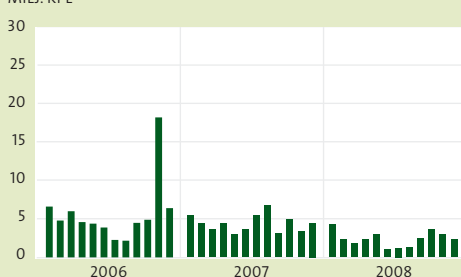
Kevään 2008 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 6 000 000 vaihto- ja 1500 000 kantaosakkeen hankkimisesta pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, käytettäväksi yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Valtuutus on voimassa enintään 27.9.2009 asti.

Valtuuden nojalla hankittavissa olevien omien osakkeiden määrä on 4,5 prosenttia osakekannasta ja 4,4 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus päätti elokuussa aloittaa omien osakkeiden hankinnan pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä 3.9.2008 alkaen. Valtuuden perusteella on kertomusvuonna hankittu 1 000 000 vaihto-osaketta noin 1,55 miljoonalla eurolla sekä 20 005 kantaosaketta noin 33 000 eurolla.

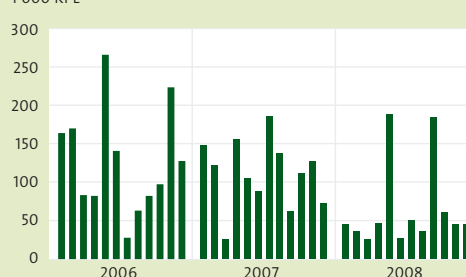
VAIHTOMÄÄRÄ, VAIHTO-OSAKE

MILJ. KPL

VAIHTOMÄÄRÄ, KANTAOSAKE

1 000 KPL

KURSSIKEHITYS, VAIHTO-OSAKE

5,00

4,00

3,50

3,00

2,50

2,00

1,50

1,00

■ RAISION V-OSAKE ■ OMX HELSINKI GI

KURSSIKEHITYS, KANTAOSAKE

2,60

2,40

2,20

2,00

1,80

1,60

1,40

1,20

■ KESKIKURSSI

HALLITUKSEN OSAKEANTIVALTUUDET

Kevään 2008 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista (1) luovuttamalla kaikki yhtiön hallussa päätöksentekohetkellä jo olevat ja sen jälkeen mahdollisesti hankittavat omat osakkeet, yhteensä enintään 16 500 000 osaketta, joista enintään 2 269 500 voi olla kantaosakkeita sekä (2) antamalla maksua vastaan yhteensä enintään 16 500 000 uutta vaihto-osaketta.

Valtuuden nojalla luovutettavissa olevien yhtiön hallussa 31.12.2008 olevien omien osakkeiden määrä on 5,7 prosenttia osakekannasta ja 1,6 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Valtuuden nojalla liikkeeseen laskettavissa olevien uusien osakkeiden määrä puolestaan on 10,0 prosenttia osakekannasta ja 2,0 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus voi päättää siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan ja uusia osakkeita annetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta ja uusien osakkeiden antamisesta muutoin kuin siinä suhteessa,

jossa osakkeenomistajilla on etuoikeus yhtiön osakkeisiin, jos poikkeamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Yhtiön pääomarakenteen kehittämistä, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamista tai toteuttamista sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamista voidaan pitää yhtiön kannalta painavana taloudellisena syynä. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta myös pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä varojen hankkimiseksi investointien ja mahdollisten yritysostojen rahoittamiseen.

Osakkeista maksettavan vastikkeen määrä on vähintään niiden luovutushetken mukainen käypä arvo, joka määräytyy pörssin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä, mutta osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamisessa osakkeita voidaan luovuttaa vastikkeetta. Osakkeet voidaan luovuttaa myös muuta kuin rahavastiketta vastaan, kuittausta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Luovutusvaltuus on voimassa enintään 27.3.2013 asti eikä sitä toistaiseksi ole käytetty.

OSAKKEENOMISTAJAT						
25 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.12.2008 OSAKASLUETTELO MUKAAN						
	SARJA K, KPL	SARJA V, KPL	YHTEENSÄ, KPL	%	ÄÄNIÄ, KPL	%
NIEMISTÖ KARI		4 120 000	4 120 000	2,49	4 120 000	0,50
MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.	3 733 980	199 000	3 932 980	2,38	74 878 600	9,13
SKAGEN GLOBAL VERDIPAPIRFOND		2 247 300	2 247 300	1,36	2 247 300	0,27
SIIJOITUSRAHASTO OP-SUOMI PIENYHTIÖT		1 832 560	1 832 560	1,11	1 832 560	0,22
SIIJOITUSRAHASTO OP-SUOMI ARVO		1 434 800	1 434 800	0,87	1 434 800	0,17
SIIJOITUSRAHASTO AKTIA CAPITAL		1 223 853	1 223 853	0,74	1 223 853	0,15
SIIJOITUSRAHASTO ARVO FINLAND VALUE		1 150 000	1 150 000	0,70	1 150 000	0,14
KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ ILMARINEN		1 016 966	1 016 966	0,62	1 016 966	0,12
ETRA INVEST OY AB		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ ELÄKE-FENNIA		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
MAA- JA VESITEKNIIKAN TUKI R.Y.		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,12
SKAGEN GLOBAL II VERDIPAPIRFOND		933 800	933 800	0,57	933 800	0,11
SKAGEN VEKST VERDIPAPIRFOND		916 743	916 743	0,56	916 743	0,11
RELANDER HARALD BERTEL		900 000	900 000	0,55	900 000	0,11
BROTHERUS ILKKA	42 540	784 500	827 040	0,50	1 635 300	0,20
KESKINÄINEN TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ VARMA		820 000	820 000	0,50	820 000	0,10
SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND R.F.	659 500	113 000	772 500	0,47	13 303 000	1,62
SIIJOITUSRAHASTO NORDEA NORDIC SMALL CAP		683 959	683 959	0,41	683 959	0,08
LANGH HANS	654 480		654 480	0,40	13 089 600	1,60
HAAVISTO MAIJA	393 120	264 270	657 390	0,40	8 126 670	0,99
HAAVISTO HEIKKI	542 300	96 090	638 390	0,39	10 942 090	1,33
KESKITIEN TUKISÄÄTIÖ	100 000	500 000	600 000	0,36	2 500 000	0,30
HAAVISTO ERKKI	364 940	172 260	537 200	0,33	7 471 060	0,91
HAAVISTO ANTTI	382 140	140 740	522 880	0,32	7 783 540	0,95
MYLLYMÄKI ERKKI	374 320	113 080	487 400	0,30	7 599 480	0,93

ULKOMAALAISTEN OMISTUKSESSA HALLINTAREKISTERÖIDYT MUKAAN LUKIEN OLI YHTEENSÄ 24 380 051 OSAKETTA, JOKA ON 14,8 % KOKO OSAKEMÄÄRÄSTÄ JA 18,7 % VAIHTO-OSAKKEISTA.

YHTIÖN OMASSA OMISTUKSESSA OLI YHTEENSÄ 9 356 308 OSAKETTA, JOKA ON 5,7 % KOKO OSAKEMÄÄRÄSTÄ.

OSAKEOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.2008								
	VAIHTO-OSAKKEET				KANTAOSAKKEET			
OSAKKEITA	OMISTAJIA		OSAKKEITA		OMISTAJIA		OSAKKEITA	
KPL	KPL	%	KPL	%	KPL	%	KPL	%
1–1 000	22 343	64,1	10 844 541	8,3	3 765	58,0	1 346 362	3,9
1 001–5 000	9 757	28,0	23 833 233	18,2	1 747	26,9	4 161 084	12,1
5 001–10 000	1 698	4,9	12 776 221	9,8	509	7,8	3 628 429	10,5
10 001–25 000	729	2,1	11 560 576	8,9	326	5,0	5 032 289	14,6
25 001–50 000	169	0,5	6 005 825	4,6	101	1,6	3 301 262	9,6
50 001–	147	0,4	65 295 764	50,0	45	0,7	10 735 980	31,1
ODOTUSLUETTELOSSA			0	0,0			5 648 414	16,4
YHTEISTILILLÄ			189 320	0,1			620 330	1,8
ERITYISTILEILLÄ			169 400	0,1			0	0,0
YHTEENSÄ	34 843	100,0	130 674 880	100,0	6 493	100,0	34 474 150	100,0

RAISIO OYJ:LLÄ OLI REKISTERÖITYJÄ OSAKKEENOMISTAJIA 31.12.2008 YHTEENSÄ 37 269.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

(MILJ. EUROA)		LIITETIETO	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
LIIKEVAIHTO			2,7	13,3
Liiketoiminnan muut tuotot			0,0	0,7
Materiaalit ja palvelut	1		–0,1	–0,1
Henkilöstökulut	2		–2,2	–3,8
Poistot ja arvonalentumiset	3		–0,1	–3,0
Liiketoiminnan muut kulut	4		–5,1	–12,0
LIIKETULOS			–4,7	–4,9
Rahoitustuotot ja -kulut	5		+13,1	+10,8
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ			8,4	5,9
Satunnaiset erät	6		–6,6	–10,1
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA			1,8	–4,2
Tilinpäättösiirrot	7		0,0	+2,7
Tuloverot	8		–0,7	–0,2
TILIKAUDEN TULOS			1,1	–1,7

EMOYHTIÖN TASE

(MILJ. EUROA)	LIITETIETO	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	0,1	0,1
Aineelliset hyödykkeet	9	0,4	0,5
Osuudet saman konsernin yrityksistä	10	103,9	85,0
Muut sijoitukset	10	139,1	199,0
		243,5	284,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset	11	34,6	58,6
Rahoitusarvopaperit		64,5	34,7
Rahat ja pankkisaamiset		6,7	1,3
		105,8	94,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ		349,3	379,2
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	12		
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Edellisten tilikausien voitto		198,5	208,0
Tilikauden tulos		1,1	-1,7
		318,9	325,6
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	13	0,0	0,0
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	14	7,8	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma	15	22,6	53,5
		30,4	53,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		349,3	379,2

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

(MILJ. EUROA)	2008	2007
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liiketulos	-4,7	-4,9
Oikaisut liikutulokseen:		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,1	3,0
Muut oikaisut	0,8	0,6
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-3,8	-1,3
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	+8,2	+0,1
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	0,0	0,0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	+2,5	-18,3
Käyttöpääoman muutos	10,7	-18,2
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	6,9	-19,5
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-2,6	-1,9
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,2	0,2
Saadut korot ja muut rahoitustuotot liiketoiminnasta	16,6	13,0
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	21,1	-8,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0,0	-1,8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	1,9
Investoinnit konserniyhtiöosakkeisiin	0,0	-0,1
Myönnetty lainat	-28,0	-47,0
Lainasaamisten takaisinmaksut	67,0	29,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	39,1	-17,7
Rahavirta investointien jälkeen	60,2	-25,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+9,2	-11,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-45,3	+24,3
Lainasaamisten lisäys (-), vähennys (+)	+15,5	0,0
Saadut ja maksetut konserniavustukset	3,5	-10,0
Omien osakkeiden hankinta	-1,6	-6,5
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-6,2	-4,8
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-24,9	-7,9
Rahavarojen muutos	35,2	-33,8
Rahavarat tilikauden alussa	36,0	69,8
Rahavarat tilikauden lopussa	71,2	36,0

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTA- PERIAATTEET

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevia kirjanpito- ja osakeyhtiölain säännöksiä. Tilinpäätös on laadittu euroissa.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno.

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenoista kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Poistoajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–10 vuotta
- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 5–20 vuotta.

Maa-alueista ei ole tehty suunnitelman mukaisia poistoja.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöissä. Yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

LIKEVAIHTO

Liikevaihtona esitetään tuotemyynnin lisäksi tuotot emoyhtiön konserniyhtiöille tuottamasta palvelutoiminnasta.

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muina tuottoina on esitetty omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyynniin liittyvät säännölliset tuotot kuten vuokrat.

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista.

TULOVEROT

Yhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut tilikauden verot sekä aikaisempien tilikausien verot. Tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana. Laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivänä noteerattujen keskkurssien mukaan. Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää johdannaisia valuutta- ja korkoriskeiltä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisia käytetään suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja ja niistä syntyvät kurssierot kirjataan tulovaikutteisesti.

Konsernin korollisista lainoista ja saamisista koostuvan salkun korkorisikiä pienennetään tekemällä koronvaihtosopimuksia. Sopimusten jaksotettu korko kirjataan rahoitustuottoihin tai -kuluihin oikaisemaan alla olevasta laina- ja saamissalkusta aiheutuvia korkokuluja/-tuottoja. Sopimusten käypää arvoa ei ole kirjattu.

OMAT OSAKKEET

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty yhtiön tilinpäätöksessä voittovarojen vähennyksenä ja luovutukset voittovarojen lisäyksenä.

JOHDON KANNUSTINJÄRJESTELMÄ

Johdon pitkäaikaiseen osakeperusteiseen kannustinjärjestelmään liittyvät kulut kirjataan ansaintajakson kuluksi tuloslaskelmaan ja velaksi taseeseen.

RAHAVIRTALASKELMA

Tilikauden aikaiset rahavirrat esitetään jaoteltuina liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahavirtojen erät on olennaisilta osiltaan esitetty maksuperusteisina.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

(MILJ. EUROA)	2008	2007
1. MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,1	0,1
Varaston muutos	0,0	0,0
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1
2. HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	1,6	2,9
Eläkekulut	0,2	0,6
Muut henkilöstökulut	0,4	0,2
Yhteensä	2,2	3,8
JOHDON PALKAT JA PALKKIOT		
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	0,8	0,7
EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN		
Työntekijät	0	1
Toimihenkilöt	2	45
	2	46
LÄHIPIIRIVASTUUT		
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset		
Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.		
3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,1	3,0
4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT		
Tilintarkastajan palkkiot:		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastus	0,0	0,1
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,2	0,1
	0,2	0,2

(MILJ. EUROA)	2008	2007
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Omistusyhteysyrityksiltä	0,0	0,0
Muilta	0,2	0,2
Yhteensä	0,2	0,2
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	12,3	8,7
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	12,5	8,9
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2,1	1,8
Muilta	1,6	1,8
Yhteensä	3,7	3,6
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	16,0	12,3
Kurssierot		
Saman konsernin yritykset	-1,4	0,0
Muut	1,3	0,2
Yhteensä	-0,1	0,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-1,7	-1,3
Muille	-1,4	-0,5
Yhteensä	-3,0	-1,8
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	13,1	10,8
6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	0,0	10,4
Yhteensä	0,0	10,4
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-6,6	-20,5
Yhteensä	-6,6	-20,5
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	-6,6	-10,1
7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,0	2,7
8. TULOVEROT		
Tuloverot satunnaisista eristä	1,7	2,6
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2,4	-2,8
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	0,0
Yhteensä	-0,7	-0,2

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

9. EMOYHTIÖN AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2008

(MILJ. EUROA)	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄ-VAIKUTT. MENOT	ENNAKKO-MAKSUT	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	0,2	0,4	0,0	0,6
Lisäykset 1.1.–31.12.	0,0			0,0
Vähennykset 1.1.–31.12.				0,0
Siirrot erien välillä				0,0
Hankintameno 31.12.	0,2	0,4	0,0	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,2	0,3		0,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0			0,0
Tilikauden poisto	0,0	0,1		0,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,2	0,3	0,0	0,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	0,0	0,0	0,0	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	0,0	0,1	0,0	0,1

9. EMOYHTIÖN AINEELLISET HYÖDYKKEET 2008

(MILJ. EUROA)	MAA- JA VESI-ALUEET	RAKEN-NUKSET JA RAKEN-NELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYK-KEET	ENNAKKO-MAKSUT JA KESKENER. HANKINNAT	AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	0,0	0,7	0,2	0,3	0,0	1,2
Lisäykset 1.1.–31.12.						0,0
Vähennykset 1.1.–31.12.	0,0	0,0				0,0
Siirrot erien välillä						0,0
Hankintameno 31.12.	0,0	0,7	0,2	0,3	0,0	1,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.		0,5	0,2			0,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,0			0,0
Tilikauden poisto		0,0	0,0			0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	0,6	0,2	0,0	0,0	0,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	0,5
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2008			0,0			
31.12.2007			0,0			

10. SIIJOITUKSET 2008

(MILJ. EUROA)	KONSERNI- YRITYSTEN OSAKKEET	OMISTUS- YHTEYSYRITYS- OSAKKEET	MUUT OSAKKEET	SAAMISET, KONSERNI- YRITYKSET	SIIJOI- TUKSET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	85,0	0,0	0,0	199,0	284,0
Lisäykset 1.1.–31.12.	19,0			28,0	47,0
Vähennykset 1.1.–31.12.				87,9	87,9
Hankintameno 31.12.	103,9	0,0	0,0	139,0	243,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	103,9	0,0	0,0	139,0	243,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	85,0	0,0	0,0	199,0	284,0

OSAKKEET JA OSUUDET 2008

	KONSERNIN OMISTUSOSUUS, %	EMOYHTIÖN OMISTUSOSUUS, %
KONSERNIYRITYKSET		
Raisio Malt Oy, Raisio	100,00	100,00
Raision Konsernipalvelut Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Rehuraio Oy, Raisio	100,00	100,00
OSAKKUUSYRITYKSET		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

(MILJ. EUROA)	2008	2007
11. SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,0	0,3
Saamiset samaan konserniin kuuluilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,1	0,8
Lainasaamiset	23,5	36,5
Muut saamiset	0,1	10,5
Siirtosaamiset	2,0	1,9
	25,7	49,8
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Myyntisaamiset	0,0	0,0
Muut saamiset	6,7	7,7
Siirtosaamiset	2,2	0,9
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	34,6	58,6
Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
12. OMA PÄÄOMA		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	27,8	27,8
Osakepääoma 31.12.	27,8	27,8
Ylikurssirahasto 1.1.	2,9	2,9
Ylikurssirahasto 31.12.	2,9	2,9
Vararahasto 1.1.	88,6	88,6
Vararahasto 31.12.	88,6	88,6
Sidottu oma pääoma yhteensä	119,3	119,3
Voittovarot 1.1.	206,4	219,4
Osingonjako	-6,3	-4,8
Omien osakkeiden luovutus	0,1	0,0
Omien osakkeiden hankinta	-1,6	-6,5
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	198,5	208,0
Tilikauden tulos	1,1	-1,7
Vapaa oma pääoma yhteensä	199,6	206,4
Oma pääoma yhteensä	318,9	325,6
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	199,6	

Yhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	2008		2007	
	KPL	1 000 EUROA	KPL	1 000 EUROA
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 474 150	5 798	34 474 250	5 798
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	130 674 880	21 978	130 674 780	21 978
Yhteensä	165 149 030	27 776	165 149 030	27 776

Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet:

	2008	HANKINTA-MENO	2007	HANKINTA-MENO
	KPL	1 000 EUROA	KPL	1 000 EUROA
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	197 808	382	158 300	318
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	9 158 500	19 027	8 230 500	17 576
Yhteensä	9 356 308	19 409	8 388 800	17 894

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöhetkellä oli 13,8 milj. euroa (12,6 milj. euroa vuonna 2007).

(MILJ. EUROA)	2008	2007
13. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.		
VIERAS PÄÄOMA		
14. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoituslaitoksilta	7,8	0,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	7,8	0,0
15. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoituslaitoksilta	2,2	0,8
Ostovelat	0,2	0,2
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	0,0	0,3
Muut velat	17,5	50,5
Siirtovelat	0,2	0,1
	17,7	50,9
Muut velat	0,6	0,7
Siirtovelat	2,0	0,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	22,6	53,5
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
Korottomat velat		
Lyhytaikaiset	9,5	23,2

EMOYHTIÖN MUUT LIITETIEDOT

(MILJ. EUROA)	2008	2007
16. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT		
TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT:		
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	0,0	0,0
Myöhemmin maksettavat	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuita.		
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	27,5	17,9
Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Takaukset	0,0	0,1
JOHDANNAISSOPIMUKSET:		
Johdannaisopimuksia käytetään yhtiössä suojaustarkoitukseen.		
Alempana ilmoitetut johdannaisopimusten kohde-etuuden arvot kuvaavat suojaustoimien laajuutta. Johdannaisopimusten käyvät arvot kertovat minkäläinen tulos johdannaisaseman sulkemisesta olisi syntynyt tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla.		
Valuuttatermiinit:		
Käypä arvo	1,6	0,2
Kohde-etuuden arvo	28,9	18,6
Valuuttatermiinien kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen termiinisopimusten summa muutettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssilla.		
Koronvaihtosopimukset:		
Käypä arvo	-0,1	0,0
Kohde-etuuden arvo	10,0	0,0
Koronvaihtosopimusten kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen sopimusten nimellismäärä.		

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2008 mukaan ovat 199 648 743,48 euroa. Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,07 euroa osaketta kohden

yhteensä	11 560 432,10 euroa
ja että voittovaratilille jätetään	188 088 311,38 euroa
Yhteensä	199 648 743,48 euroa

Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 31.3.2009.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Raisiossa 12. helmikuuta 2009

Simo Palokangas

Anssi Aapola

Erkki Haavisto

Satu Lähtenmäki

Michael Ramm-Schmidt

Matti Rihko

toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Raisio Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Raisio Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2008. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastus-

tapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Raisiossa 12. helmikuuta 2009

Johan Kronberg
KHT

Mika Kaarisalo
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa perehtynyt tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1.–31.12.2008.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Raisiossa 24. helmikuuta 2009

Hallintoneuvoston puolesta

Juha Saura
puheenjohtaja

Raisio Oyj • Raisonkaari 55 • PL 101 • 21201 Raisio
Puh. (02) 443 2111 • Faksi (02) 443 2315
Y-tunnus 0664032-4 • Kotipaikka Raisio
www.raisio.com

www.raisio.com